

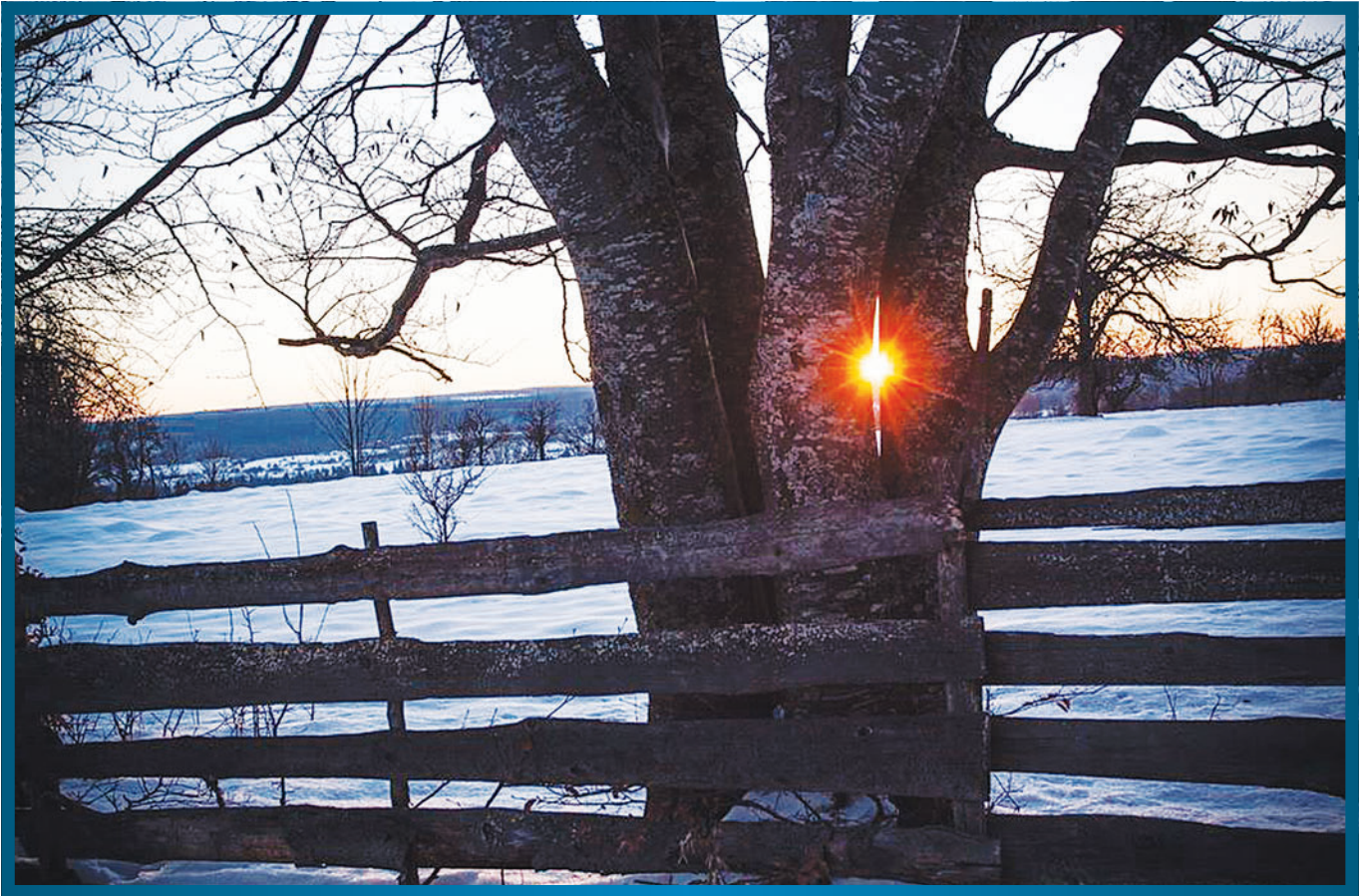

EGY AZ ISTEN

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 27. (87.) ÉVF. • 1. SZÁM • 2017. JANUÁR • ÁRA: 2,50 LEJ

Fotó: Czire Alpár

Új esztendő reménye

• Újabb esztendő küszöbét léptük át. Január pitymallatából alig látni a következő hónapok derengő fényét. Vajon mit hoz ez az év? Beteljesíti álmainkat? Csapásokat mér ránk? Küszöbön állunk. Óból az újba, ismertből az ismeretlenbe lépünk. Bizony, a várakozás, a reménykedés mellett szívünkben a bizonytalanság, a visszafordíthatatlanság érzése, a félelem is tanyát űthet.

De minden évváltásban, éljük azt meg nehéz avagy könnyű szívvel, Isten nyújtja kezét felénk.

A karácsonyi csoda most is erőt ad. Szeretteink ölelése biztat, elvárásaink miatt észre nem vett eredményeink halk ígéret a nehézségek legyőzésére, Istenbe vetett mustármagnyi hitünk lehetőség az újrakezdésre, a folytatásra. A szikrázó csillagok az élet szépségét csillogják az eget kutató szemünkbe: szívünk túlcsozdul, erőnk megsokszorozódik.

Minden kedves Olvasónak Istentől megáldott, békés, boldog új esztendőt kívánunk!

A tartalomból:

Újévi kívánságok

4

Ember tervez...

6

„... a rám bízottakat tisztességgel végezni”

7

László (Lassel) Gyula, az Unitárius Főgimnázium leg-híresebb testnevelő tanára

13

A gondviselés háza Baróton

17

„Reménykedj az Úrban, légy erős és bátor szívű ...” (Zsolt 27,14)

EGYHÁZUNK HÍREI

● **November 19-én a Marosvásárhelyi Bolyai téri egyházközség Balla Olga termében tartotta utolsó negyedévi választmányi gyűlését az Unitárius Nők Országos Szövetsége.** A megnyitót a jelenlévő 16 választmányi tag bemutatkozása követte, hiszen az idei évben megújult tagsággal folytatják munkálataikat.

Beszámoló hangzott el a 2016. augusztus 27. óta eltelt időszakról. A választmány kiértékelte a konferenciát, majd megbeszélést folytatott a választmányi tagok és körinőszövetségi elnökök feladatairól és kötelességeiről. A jövőbeni tervek kapcsán összeállították a 2017-es év eseménynaptárát.

● **Az Unitárius Lelkészek Országos Szövetsége a 2016. évi közgyűlését december 7–8. között tartotta Székelyudvarhelyen** a Septimia Wellness Központban. A találkozó alkalmával dr. Gidó Csaba történész tartott előadást *Vita-indító gondolatok a 2018. évi egyházi és állami évfordulók kapcsán* címmel, valamint bemutatták Székely Kinga Réka homoródszentpéteri lelkész *Papnő-mesék* című kötetét.

● **December 8-án Budapesten Áder János köztársasági elnök adventi fogadást adott a határon túli püspökök tiszteletére.** Az eseményen megjelent a kormány több tagja is, köztük Orbán Viktor miniszterelnök és Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes.

Egyházunkat főtitkárként Bálint Benczédi Ferenc püspök képviselte. A találkozón Áder János köztársasági elnök arról beszélt, hogy az egyházaknak pótolhatatlan szerepük van a határon túli magyarok életében. Mint fogalmazott, a történelem nemzetmegtartó feladatot is rótt az egyházakra, főként a kisebbségben élő közösségek esetében. Értékelése szerint a templom a szakrális közösségen túl a találkozás, a magyar nyelv, a nemzeti érzés erős vára is. Ezt a várat kell megtartani és erősíteni hittel és szolgálattal.

● **December 15-én Mile Lajos kolozsvári főkonzul adventi fogadást tartott**, melyet megtisztelt jelenlétével Áder János köztársasági elnök és Zákonyi Botond, Magyarország bukaresti nagykövete. Egyházunk részéről jelen volt Bálint Benczédi Ferenc püspök.

Egyházköri hírek

● **Háromszék-Felsőfehéri Egyházkör**

December 10-én a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége fennállásának 25. évfordulója alkalmából szervezett sepsiszentgyörgyi ünnepségen *post mortem arany fokozatú kitüntetésben* részesítették dr. Borbáth Károlyt, a vargyasi általános iskola névadó tanárát, aki 1980-ban bekövetkezett tragikus halála előtt másfél évig dolgozott az erdővidéki tanintézménynél.

A díjat Fazakas Tünde, a vargyasi iskola igazgatója vette át Burus Siklódi Botondtól, a pedagógusszövetség elnökétől. Az elhunyt történész-pedagógus munkáját Lászlóffy Pál, a pedagógusszövetség örökös tiszteletbeli elnöke méltatta. A vargyasi iskola 1990-ben vette fel dr. Borbáth Károly nevét. Idén januárban, születésének 85. évfordulóján is megemlékeztek rá az iskola tanárai és diákjai, akkor mutatták be Szécsi Antal nyugalmazott tanár róla írt, *Borbáth Károly történész, a lábón járó lexikon* című könyvét.

● **Kolozs-Tordai Egyházkör**

December 11-én ünnepi istentisztelet keretében emlékeztek meg a 220 éves kolozsvári belvárosi templomról, ugyanis 1796. december 14-én hangzott el az első egyházi beszéd az újonnan megépült templom szöszékéről. Ezt követően Kovács Sándor teológiai tanár a tanácsteremben bemutatta a templomot ismerető *In Honorem Solius Dei* c. kötetet, mely *Bak Ágnes* összeállításában és a Stúdium kiadó gondozásában jelent meg. A bemutatón közreműködött Márkos Albert és Kolcsár Péter zeneművész.

● **Marosi Egyházkör**

A Marosvásárhely-Kövesdombi Unitárius Egyházközség november 27-

én, advent első vasárnapján, dél előtt 11 órakor hálaadó és *orgonavatási istentiszteletet* tartott temploma felszentelésének 10. évfordulója és új, elektromos orgonájának megvásárlása alkalmából. Az ünnepi istentisztelet keretében a szószéki szolgálatot és az orgonaaavatást főtitkárként Bálint Benczédi Ferenc püspök végezte.

Az új orgonát dr. Molnár Tünde orgonaművész szólaltatta meg, hárfán játszott Nagy Orsolya, a kolozsvári Gheorghe Dima Zeneakadémia II. éves hallgatója, énekelt a Cantuale férfienekkar.

December 4-én, advent második vasárnapján a marosvásárhelyi kövesdombi unitárius templomban az istentisztelet keretében dr. Strausz Imre István, a marosvásárhelyi Művészeti Egyetem adjunktusa játszott orgonán. Szavalt Duka Adél Adrienn tanuló.

December 10-én a marosvásárhelyi kövesdombi unitárius templomban az adventi nőszövetségi imalánc harmadik imádságos együttlétére került sor. Az imaláncban a Marosi Unitárius Egyházkör Egyházközségeiből vettek részt nőszövetségi tagok. A nőszövetségi imalánc első két adventi együttlétére a magyarországi és a szabédi unitárius egyházközségekben került sor. Az imalánc ötletgazdája és szervezője Kiss Zsuzsanna ikland-nagyernyei unitárius lelkész.

December 11-én, advent harmadik vasárnapján a marosvásárhelyi kövesdombi unitárius templomban az istentisztelet keretében orgonán játszott Lőrinczi Lehel, a marosvásárhelyi Művészeti Egyetem II. éves zenepedagógia szakos hallgatója. Istentisztelet után a templom Bözödi György termében megnyílt Novák József képzőművész és Kádár Kata pedagógus közös kiállítása.

December 18-án, advent negyedik vasárnapján a marosvásárhelyi kövesdombi unitárius templomban az istentisztelet keretében a marosvásárhelyi Magányosok Klubjának tagjai tartottak ünnepváró előadást, dr. Kopacz Imola orvos-pszichológus irányításával.

LÉLEKKENYÉR

Boldog új évet!

Ma még fülünkben cseng a pezsgőbontás és tűzijátékok ropogása, vidám mulatózó ifjak gondtalan nevetgélése. Boldog új évet! – kiáltja egyszerre ezernyi torok. Harangok búgása hirdeti az új esztendő. Én is boldog új évet kívánok minden kedves Olvasónak. Ilyenkor, év elején, gyakran használjuk ezt a jó kívánságot. Mosolygó arcú emberek őszintén mondogatják egymásnak: boldog új évet! S ebben a jókívánságban benne van az embernek minden reménye. Az elmúlt év keserűségeit, sikertelenségeit egy varázsütéssel a múlt tartományába dobjuk, és izgatottan készülünk az új év adta új lehetőségek kihasználására, mert rendíthetetlenül hisszük, hogy a következő esztendő jobb, igazabb, sikeresebb, áldásokban bőségesebb lesz, mint az elmúlt év. Teszi az ember mindezt, mert ilyenkor derülátóbb, reménykedőbb, mint bármikor az év folyamán. Pedig mindenkinek tudnia kellene, hogy az évek múlásával mindnyájan öregszenek, hajdani erőnk gyengül, egészségünk lassan vagy rohamosan romlik. Lelkünkben ott lapang a földi élet bizonytalanságának ténye, ahogy a költő írja: „... Nem tudja senki sem,/hogy mi vár rá, merre, hova lép./ Az ismeretlenség ködébe rejtve/ mi van: örvény, orom vagy szakadék?” (Bódás János: Minden javunkra van)

De hát éppen ez az ismeretlen vonz bennünket titokzatos erővel, és nem azt kutatjuk, hogy meddig tart még életünk, hanem kíváncsiságunkból fakadó folytonos keresésünk rendíthetetlen reménységet fakaszt életünkben. Az új esztendő remek alkalom az újrakezésre, az álmódosításra, tőle várjuk életünk eddig be nem következett

beteljesülését, szakmai sikereink bekövetkezését. Áhítjuk a testi-lelki gyarapodást.

De minden újesztendő éjszakáján vannak sötéten maradt ablakok, mögöttük megtört, bánatos emberek. Vannak egykoron élettől zibongó hajlékok, ahol ma csend honol. Ahol egyedül maradt embe-

„Azt pedig tudjuk, hogy akik Istent szeretik, azoknak minden javukra szolgál, azoknak, akiket örök elhatárolása szerint elhívott.” (Róm 8,28)

rek elsiratják a múlt évek boldog, reményteljes ünnepléseit. Sok helyen fájdalmas emberi szívek zokognak az égre az évek határvonalán, mert ismét eltelt egy év a szeretett élettárs nélkül, a gyermekek messze vannak, akárcsak a hajdani boldogság. Oda a szebb idők boldog családi újév-fogadása. Ezekhez az emberekhez is kívánok szólni. Nekik is szeretném elmondani, hogy a boldog új év kívánása nem csupán megszokott köszönési forma, hanem reménység és beteljesülés.

Az élet természetes velejárójaként sokan megismerhettük az élet árnyékos oldalát is. Derű, fájdalom, veszteség és áldás – mindenből akad életünk folyamán. Nem akarom a szenvedő Jóbbal beletörődve mondani: „Ha a jót elfogadtuk Istentől, a rosszat is el kell fogadnunk.” (Jób 2,10) De vajon tehetünk-e ellene bármit is, minthogy az adott élethelyzetbe belenyugodjunk? Nehezen érzem át azt a boldogságot, amelyet Jób könyve írója vigasztalásként ajánl: „Bizony boldog az az ember, akit Isten megfedd! A Mindenható fenyítését ne vesd meg!” – De maradéktalanul hiszek abban a vigasztalásban, ami így

MEZEI
CSABA

szól: „Mert ő megsebez, de be is kötöz, összezúz, de keze meg is gyógyít. Hatszor is megment a nyomorúságból, hetedszer sem ér veszedelem.” (Jób 5,17–19)

A legnagyobb megpróbáltatások idején derül ki, mekkora a hitünk. Ilyenkor tapasztaljuk meg, mit ki nem bír az ember, és értjük

meg a mondás igazságát, hogy Isten senkinek sem ad nagyobb keresztet, mint amekkorát el tud hordozni.

Szomorú, magányos, szenvedő testvérem, ki most e sorokat olvasod, tudd meg, hogy együttérzek veled! Keresztényi mivoltom arra tanít, hogy együtt sírjak a sírókkal, és együtt nevessek a nevetőkkel. De szeretném hitemet is megosztani veled, és reménységet önteni megtépázott szívedbe. Imámat érted is rebegek, s a költővel kérem Istenem: „Adj ajkunkra nótát/Tréfát, nevetést,/Bátor küzdő sorsban/Megelégedést./Sír fagyát legyőző/Nagy hit melegét!/Soha ne adj többet,/Nekünk ez elég.” (Kozma Andor: Vágyak netovábbja)

Hiszem, hogy Isten iránti szeretetünk lehet egyetlen vigaszunk és reménységünk. Ő az aki velünk van jóban-rosszban, életünk napos és árnyékos oldalán egyaránt. Imádságos áhítattal bátran modhatjuk a költővel: „Öröm, bánat, élet, halál, akármí/jöhet, a szívem mégse nyugtalan,/tudom: Kik Istent szeretik, azoknak/minden javukra van!” (Bódás János idézett verse) Ámen.

Újévi kívánságok

ORBÁN DEZSŐ

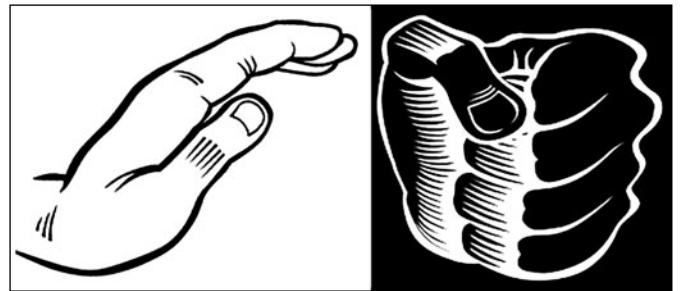
„Akkor éjjel megjelent Gibeónban az Úr Salamonnak ál-
mában, és ezt mondta Isten: Kérj valamit, én megadom
neked!” (1Kir 3,5)

Mondd meg, hogy mit kívánsz, és én megmondom,
ki vagy. Fokozottan érvényesül ez minden új év elején
abban, hogy mit kívántál, kívánsz az Istentől. Az em-
ber azzá válik, amire gyakran gondol, hisz azonosu-
lunk akarva-akaratlan azzal, amire gyakran gondo-
lunk, amire vágyakozunk, amit kívánunk. Kívánsága-
inknak, vágyainknak hosszú listája lehetséges, kezdve
a földi kincsektől, az anyagi dolgoktól (hogy megsza-
baduljunk az anyagi gondoktól, vagy meggazdagod-
junk) a lelkiekig. Alaptermészetünk határozza meg
kívánságaink minőségét, milyenségét. Ha a lelkiség
sokat jelent számunkra, ha a szellemi kincsek gyűjté-
sében fáradozunk, akkor minden bizonnyal kívánsá-
gaink is lelkiek, szellemiek lesznek. Ha a mindennapi
szeretetet, békességet, türelmet, megbocsátani tudást
úgy kívánnánk, mint a mindennapi kenyeret és ké-
nyelmet, akkor életünk szebb, jobb, igazabb, értéke-
sebb lenne, mert nem csak magunkért élnénk, hanem
másokért is. Akkor életszemléletünk, értékrendünk
megváltozna, és nem azért élnénk, hogy együnk, ha-
nem azért ennénk, hogy éljünk, mert: „Nem több-e az
élet a tápláléknál, és a test a ruházatnál?” (Mt 6,25)

Önmagunkra ismerhetünk, arra, hogy milyenek is
vagyunk valójában az által, hogy mit gondolunk má-
sokról, mit kívánunk másoknak. Ha valakire jogosan
haragszunk, mert megsértett, rágalmazott, megkáro-
sított, vajon mit kívánunk számára? Bizonyára azt,
amit sokan mások, hogy Isten büntesse meg. De ha ezt
az ösztönös igazságérzetünkéből táplálkozó kívánsá-
got áthatja a mindent megbocsátó szeretet, akkor an-
nak minősége megváltozik, hisz Jézus szellemében
már nem átkozódunk, hanem áldást mondunk még
arra is, aki minket átkoz. („Én pedig azt mondom nek-
tek: Szeressétek ellenségeiteket, és imádkozzatok azokért,
akik üldöznek titeket, hogy így mennyei Atyátoknak fiait
legyetek, mert ő felhossa napját gonoszokra és jókra, és
esőt ad igazaknak és hamisaknak.” Mt 5,44) Hányszor
volt nekünk is szükségünk embertársaink jóindula-
tára, megbocsátására, és milyen jól esett, amikor szív-
ből megbocsátottak! Ezt tapasztalva nekünk is képes-
nek kell lennünk az együttérzésre, a megértésre, a
megbocsátásra, hisz testvérünk is olyan szeretetre,
megértésre, megbocsátásra vágyó ember, mint mi.

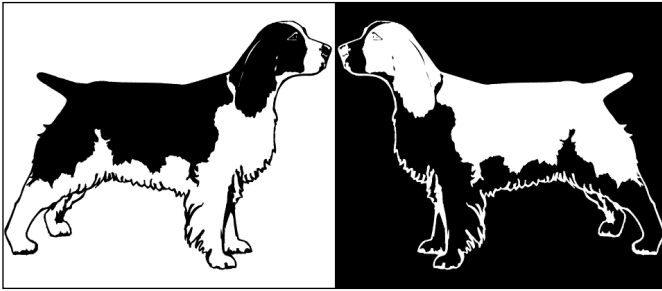
Csak az tud igazán megbocsátani, akinek legalább
egyszer megbocsátottak. Nem kellene egyebet ten-
nünk, mint a kölcsönösség arany szabálya szerint él-
nünk, és csak azt kívánnunk másoknak, vagy csele-
kednünk másokkal, mint amit mi magunk is szeret-
nénk, hogy mások kívánjanak nekünk, vagy cseleked-

jenek velünk. („Amit csak szeretnétek, hogy az emberek
tegyenek veletek, mindenben ugyanúgy tegyetek ti is ve-
lők, mert ezt tanítja a törvény és a próféták.” Mt 7,12)
Vagy még negatív értelemben is javunkra válna, ha
nem kívánnánk másoknak, és nem cselekednénk má-
sokkal azt, ami nekünk sem tetszene, ha ők kívánnák
nekünk, vagy tennék velünk. Ha haragot érzünk szí-
vünkben, vagy netán gyűlölséget, ezzel nem mások-
nak ártunk, hanem önmagunknak, hisz rossz irányú
gondolataink, érzelmeink – annak függvényében, hogy
mennyire kerültünk hatalmukba – megfertőzik lelkün-
ket, megbetegítik testünket még akkor is, ha azokat jo-
gosnak érezzük. Nagyon nehéz ellenük eredményesen
küzdeni, mert motivációik sokszor tudattalanok. Ha
hatalmukba kerítenek, először lelkünk békéjét, egyen-
súlyát dőlják föl, majd testi egészségünket kezdik ki,
mert ha a rosszat nem tudjuk legyőzni jóval, az győz
felettünk és „lecsüggesztjük” fejünk mint Káin (1Móz
4,6–7), és simogatás helyett öklöbe szorul kezünk.

Nem csoda, hogy legtöbbször nem lehetünk büsz-
kék önmagunkra, minden okunk megvan, hogy szé-
gyelljük magunkat: „Istenem! Szégyenkezem, és nem
merem fölemelni arcomat hozzád, Istenem, mert bűne-
ink elborították fejünket, és vétünk az égig növekedett.”
(Ezsd 9,6) Ezért jó lenne meghallgatni a prédikátor in-
tését: „Vesd el a haragot a te szívedből és vesd el a go-
noszt a te testedből.” (Préd 12,2) Közhelynek számít,
mégis mélységesen igaz ez a megállapítás: a szeretet
gyógyít, a gyűlölség, harag megbetegít. Ha egészsége-
sek akarunk maradni, vagy éppen meggyógyulni sze-
retnének, a haragot, az indulatot, a gyűlölséget, min-
den gonosz, másoknak ártani akaró gondolatot és ér-
zelmet ki kell vetnünk a szívünkéből, és a szeretetet, a
megbocsátást, a türelmet, megértést kell abba helyet-
tük beültetnünk. Ha így cselekszünk, jutalmunk lesz a
nyugodt, békés szív, és kell-e ennél nagyobb ajándék?

Jelképesen szólva, szívünkben van egy jó (idomí-
tott, hűséges, szelíd) házőrző és egy gonosz, alattomos
fenevad (kutya) – az győz a kettő közül, amelyiket táp-
láljuk. Ha a gonosznak adunk enni hiszékenységünk,
gőgösségünk, előítéleteink, félelmeink, féltékenysé-
günk, kapzsiságunk, haragunk húsából, akkor az még

gonoszabb lesz, míg a jó észrevétlen marad. De ha a jót szeretetünk, bizalmunk, jóindulatunk, megbocsátásunk kenyeréből tápláljuk – miközben a gonoszt táplálék nélkül hagyjuk –, akkor átveszi a hatalmat, és ő véd és szolgál minket. Hogyha a jóval legyőződ a rosszat, akkor: *„Akkor eljön világosságod, mint a hajnalhasadás, és hamar beheged a sebed. Igazságod jár előtted, és az Úr dicsősége lesz mögötted.”* (Ézs 58,8)

„Kérj valamit, én megadom neked!” (1Kir 3,5) – szólította meg Isten Salamon királyt, és tudjuk, hogy ő „bölcs szívet” kért. Mitőlünk is megkérdezi újév reggelén, hogy mit adjon nekünk ez évben. Hogy mit kérjünk és mennyit, azt a következő történettel szemléltethetem: Valaki betéved egy boltba, és nagy meglepetésére Istent látja a pult mögött, aki így szól hozzá: kérhetsz, mit akarsz, én megadom néked, amennyi-

ben lehetséges. Kapva kap az alkalmon a „vevőnk”, és kikezdzhetetlen egészséget, holtáig tartó anyagi jólétet, gazdagságot, tekintélyt, hatalmat, és hosszú – hosszú életet kér. Erre az Isten így válaszol: menj ki az üzlet elé, és nézd meg, mit ír a cégtáblán! – Azt, hogy magüzet, volt a felelet. Mi is, ha kérünk, kérhetünk Istentől, ne legyünk telhetetlenek, ne kész dogokat, javakat kérjünk, főleg ne anyagi kincseket, hanem csak erőt, egészséget, okos értelmet, tiszta és bölcs szívet, mustármagnyi hitet, csöppnyi türelmet, kitartást, hogy gyarapíthassuk lelki kincseinket, szellemi vagyunkat, melyet tőlünk senki el nem vehet, még a halál sem. Ha megkérdezné Isten, mit kívánsz, mit adjak neked: erdőt-e vagy fát? – válasszuk az erdőt, hogy kitermelhessük a fát. Tavat-e vagy halat? – válasszuk a tavat, melyből kifoghatjuk a halat. Földet-e vagy gabonát? – válasszuk a földet, hogy azt megművelve arathassunk. Soha ne az erőnkhez mérhető munkát kívánjuk, kérjük Istentől, hanem a munkához szükséges erőt, és soha ne kész dolgokért vágyakozzunk, kész dolgokat kérjünk, hanem csak lehetőséget, hogy amire képesek vagyunk, hittel, türelemmel, kitartással, szeretettel, apránként megvalósíthassuk, hogy életünkön áldás, és ez évben is munkálkodásunk által gyarapodás legyen. Ámen.

Új évek új útjai

Új esztendőt kezdünk... hálát adunk a gondviselő Istennek, hogy új útra állított bennünket, új lehetőségek nyílnak meg előttünk, új idő és alkalom arra, hogy helyre igazítsunk dolgokat, hogy talán egy kicsit jobban odafigyeljünk egymásra, de magunkra is, hogy több időt szánjunk a szép érzésekre, hogy tanulva az esetleges hibáinkból és az elmúlt esztendő hiányosságaiból jobbak legyünk, ügyesebbek, szerethetőbbek..., és ami a legfontosabb, hogy föltelve hittel és új reményekkel, tervekkel, álmokkal, indulunk, hogy megharcoljuk a mindennapokat.

Talán még egyszer visszatekin-tünk, mielőtt elindulnánk, visszatekintünk, hogy mi az, amit érdemes tovább vinni a múltból, mi az, ami segíthet, építhet: a megszerzett tapasztalat, a szép emlékek, szép érzések, mindaz, amit építő jelleggel belekalkulálhatunk az előttünk álló jövőnkbe. Mi az,

amit hagynunk kell a múlt homályában eltűnni: a sérelmeinket, a rossz emlékeinket, hogy ne legyen plusz teher, hogy ezek helyét is betölthesse, átvegye a szeretet áldott érzése, a belső békesség, a szavak tisztasága.

És elindulunk... de hogyan?

Amikor egyetemi hallgató voltam, minden otthonról való visszaindulás alkalmával szüleim feltarisznyáltak, és bármennyire is meg volt pakolva a zsákom és a lelkem testi-lelki otthoni ízekkel, mindig volt még valami, amit még be lehetett volna, illetve be is kellett tenni a többi közé, hogy jól fel legyek készítve az útra.

Meg vagyok győződve, hogy mindenki útrakész a maga jól előkészített és minden szükségessel megpakolt zsákjával, de mielőtt vállára venné, szeretném, ha még ez a szentírásbeli üzenet beleférne, mint lelki kenyér a hosszú útra: *„Keressétek először Isten országát és annak igazságát, és minden más megadatik néktek.”* (Mt 6,33)

A keresztény ember életében az új esztendő imádsággal, Isten-kereséssel, Istenhez fordulással kezdődik: Mert a keresztény ember tudja, hogy nem lehet szunnyadó lélekkel élni az életet. Nem lehet füstölő kanóccal lángot gyújtani. Fény nélküli hitlámpással csak tapogatózni lehet, csak botorkálni lehet.

A keresztény ember tudja, hogy akik az Istent keresik és szeretik, azoknak minden a javukra szolgál. Aki az Istent keresi, az elkerüli, és mind távolabb esik a gonosztól. Aki az Istent keresi, az a bajban is megvigasztalódik, mert tudja, hogy van Istene, aki szövetségese, társa és támasza. Aki az Istent keresi, az békességre, biztonságra talál.

Adja Isten, hogy ilyen reményteljes, imádságos, Isten országát, igazságát kereső, éhező és szomjazó lélekkel indulhassunk utunkra, és a megérkezésünk legyen Isten dicsőségére és örömére.

BUZOGÁNY-CSOMA ISTVÁN

Ember tervez...

CZIRE SZABOLCS

• A Teremtéstörténet félreérthetetlen üzenete: nincs időtől független emberi egzisztencia. Olyan világba születünk, amelyben az időtagolás nagy és kis égitestei már őrhelyükön állnak az idő és tér kozmikus vártáin. Az ember nem az idő ura, csak vendége. Így tervezzen!

Az elmúlt évek legjobb eseményeit hiába keresem a korábbi terveim között. Miért? ...

Mert nem lehet felkészülni arra, ami először történik velünk.

Mert az élet mindig meg tud lepni, hála Istennek!

Mert bármennyire is hitegetjük magunkat azzal, hogy saját időnk és életünk urai vagyunk, mindig kiderül, hogy újra kontárkodtunk.

Mert nem lehet betervezni a tervezhetetlent. Márpedig az élet az.

Egyik alapvető félelmünk, hogy lemaradunk valamiről. Erre épít a kereskedelem, amikor „kihagyhatatlan” ajánlatokkal bombáz, és azt próbálja elhitetni, hogy csak költekezve spórolhatunk.

És erre épít az időbeosztásunkért aggódó irodalom, amely azt sugallja, hogyha minden időnket nem osztjuk be szépen és okosan, akkor lemaradunk valamiről.

Év elején elárasztják ezek a jó tanácsok az összes lehetséges közlési felületet. A ravaszabbak valami termékkel kapcsolják össze az üzenetet: na ugye, hogy nem megy ez jól neked, de ne aggódj, van egy

könyv, amit megvehetsz, egy képzés, amin részt vehetsz, vagy egy különleges program, amit letölthetsz, ami egyszer s mindenkorra rendezzi az időgazdálkodásodat. A lényeg, hogy mostantól nyugodt lehetsz: minden perced fölött rendelkezni fogsz, és nem maradsz le semmiről, mert mindenre időben fel tudsz készülni.

Nos, mindenképpen lemaradunk! Mégpedig összehasonlíthatatlanul többről maradunk le, mint amiről nem. És ez így van rendjén!

A lényeg, hogy a saját életeredről ne maradj le, miközben másokét próbálsz élni azon sémák mentén, amit a világ készen kínál.

Az újévi álmodozások, fogadkozások többsége a sajátunktól idegen életmezőkön barangol. A környezet sugallja, tanácsolja, nem belőlünk fakadnak. Nem tudod mindet élni, ne is vesztegess erre időt. Mindenikről lemaradsz, ami nem a tied. És ez így van jól!

Tévedés ne essék, felkészülni nemes és bölcs dolog, amikor olyasmiről van szó, amire fel kell, és fel lehet készülni. Balga dolog nem tanulni, és jó eredményt várni, nem vetni és termést remélni, készületlenül fogadni a vendégeket vagy ujjaink közt az időt csorgatva hosszú távú eredményeségről álmodozni. Igaza van annak, aki azt mondja, hogy az idő az egyetlen pótolhatatlan erőforrásunk, és félrevezet, aki azt mondja, hogy az idő pénz. Emberi történe-

tek hosszú sora igazolja, hogy a legmélyebb bukásból is talpra lehet állni, a legnagyobb anyagi veszteségen is felül lehet kerekedni. De még soha senkinek nem sikerült egyetlen percét sem meghosszabbítani vagy pótolni. Alapvető tehát az időgazdálkodásban jártasságot szerezni.

De amilyen balga dolog készületlen lenni, épp olyan balga dolog azt hinni, hogy mindenre fel lehet készülni. Hogy mindent előre lehet tervezni. Nincs az a körültekintő időbeosztás, amelyben például egy váratlan, mély találkozás helyet kapna. Vagy egy elismerő szó, amely azóta is szárnyakat ad. Vagy egy „véletlen egybeesés”, amely addig ismeretlen távlatokat nyit. Vagy egy ihlet, amely új alkotóanyagot ébreszt. Még senkivel nem találkoztam, akinek a határidőnaplójában visszakövethetően szerepelt volna az, hogy ekkor és itt szerelembe fogok esni. Mégis minden kifordult akkor és ott a sarkából.

Készületlen lenni annyit jelent, mint embernek lenni. Embernek lenni, aki idő- és térkoordináták közt azt az életet éli, amely összehasonlíthatatlanul több és nagyobb nála. Amely mindig meg tudja lepni. Negatívan is. Senki nem tervezett még balesetet magának.

Tetszik, vagy sem: ebben az évben is meg fog lepni az élet mindnyájunkat. Készüljünk fel arra, hogy erre nem tudunk felkészülni!

Gyülekezetek számára úrvacsorai kelyhek, keresztelőpoharak, kenyérosztó tálak, illetve kancsók készítését (finomezüstből vagy a megrendelő által rendelkezésre bocsátott anyagból), javítását és tisztítását vállalom. Emellett ónból készült egyházi tárgyak restaurálásával is foglalkozom. Érdeklődni a 0264/433-241-es, 0765/128-601-es, illetve a (0036)20/3168-217-es magyarországi telefonszámon lehet.

IMREI IMRE
ötövsmester (Kolozsvár)

„...a rám bízottakat tisztességgel végezni”

Máthé Sándor lelkész a Brassó-Óvárosi Unitárius Egyházközség szószékéről vonult nyugalmába 2016. január 30-án, négy évtized szolgálat után. Az interjút Andorkó Júlia Eszter készítette.

• **Tiszteletes úr, hogyan indult el az életbe egy olyan ember, akinek a születése napját szerte a világon mindenki ünnepli? Mit osztana meg gyermekkoráról?**

Az igazság az, hogy szüleim, az akkori anyakönyvvezető közreműködésével, elkövettek egy kis csalást, ugyanis én 1949. december 31-én éjfél előtt fél órával születtem, de a következő napra módosították a születésnapomat, így lett január 1., újév napja a születésnapom is.

Kilencedik gyermekként jöttem a világra. Székelyeknél akkor sem volt gyakori az ilyen nagycsalád, azóta már nem is hallani ilyenekről. Nem volt könnyű a gyermekkorom, bár szüleim igyekeztek mindent megtenni, hogy egyikünk se érezzen hiányt. Mindig éreztem, hogy a módosabb családok gyerekei lenéznek bennünket, nem szívesen fogadnak körükbe. Iskolás koromban ez valamelyest megváltozott, mert „jó fejű gyerek” voltam, könnyen tanultam, s iskolai eredményeim némi tiszteletet parancsoltak azoknak is, akik korábban lenéztek, megvetettek.

• **A szülői ház milyen batyúval indította útnak? Mi volt az a tanítás, tanács, ami elkísérte?**

Az egyenes beszéd, a becsület. Édesapánk mindent elnézett, mindenért megbocsátott, de a hazugságot nem tűrte, azért keményen megbüntetett. Ezt soha nem felejtettem el, ez ma is meghatározó életemben.

• **Mikor gondolkodott el először Isten létezésén?**

Gyermekkoromban állandóan azon rágódtam, hogy miért van az, hogy egyesek gondtalanul élnek, nálunk meg állandó gondokkal, nehézségekkel van tele az élet. Haragudtam valakire, lehet, éppen Istenre, hogy ezt miért engedi. Ké-

sőbb rá kellett jönnöm, hogy nem Ő az okozója mindannak, ami velünk történik.

• **Hogy teltek az iskolás, középiskolai évek? Most, a nyugdíjas évek küszöbén lát-e olyan tanulságot, eseményt ebből az időszakból, ami örömmel tölti el a szívét? Álmodott-e valami olyasmiről az egykori középiskolás diák, amit nem sikerült megvalósítania a felnőttnek?**

Elemi iskolás éveimről nincsenek meghatározó emlékeim. Annyit megjegyzek, hogy nem volt stabil tanerő a kis faluban, állandóan változott a tanítók személye. Néhai Ádám Dániellel kezdtem, aztán az elemi négy éve alatt volt még legalább két tanítónk, akik közül Beke Gyulára emlékszem. Az ő idejében épült az új iskola, ahol kisiskolásként mi is segédkeztünk. Arra határozottan emlékszem, hogy hordtuk a téglát.

A középiskolás évek nagy változást jelentettek életemben. Megnyílt előttem a világ, s akkor éreztem, hogy rajtam múlik sorsom további alakulása. Sok minden megfordult a fejemben, hogy merre induljak, milyen pályán. Vonzott a sport, aktívan sportoltam, így a sporttanári gondolat sem állt

távol tőlem. De olyan is megfordult a fejemben, hogy a katonai pályát választom, s már a XI. osztályból át akartam iratkozni egy katonai középiskolába, aminek az lett volna az egyik feltétele, hogy románosítom a nevemet, amire én nem voltam hajlandó, így eltanácsoltak.

• **Minden lelkész más és más utat járt be, amely a lelkészi pálya fele irányította lépteit. Milyen út vezetett a teológiára?**

Középiskolás koromban nem gondoltam arra, hogy a lelkészi pályát választom. Más, a fentiekben már említett elképzeléseim voltak. Aztán sikertelen sportfőiskolai felvételi után behívtak katonai szolgálatra, ahol 16 hónapot szolgáltam.

1971 júniusában szereltem le, s akkor édesapám és néhai Papp Ferenc homoródszentpéteri lelkész biztatására elkezdtem készülni a teológiai felvételre, de túl rövid volt az idő, így nem tudtam kellően felkészülni. Sikertelen felvételi után közel egy évet dolgoztam, közben készültem a következő évi felvételre, ami ezúttal sikeres volt, és 1972. október elején beiratkozhattam a teológia első évfolyamára.

• **Az egyetemi évek, akárcsak a középiskolás évek, mindig emlékezetesek. Milyen kapcsolat alakult ki az évek során az évfolyamtársakkal, kollégákkal, tanárokkal?**

Hamar beilleszkedtem, de ahogy közelebből is megismertem az egyház belső életét, úgy jöttek a csalódások is. Az volt a naiv elképzelésem, hogy az egyházban minden a szeretet, megértés és békeség jegyében történik. Hát nem! Az egyházban is emberi érdekek, önzés, torzsalkodás uralkodott akkor, s ez sajnos most is így van.

A tanulásban igyekeztem tartani a lépést, soha egyetlen vizsgát nem halasztottam, mert szükségem volt a legmagasabb ösztöndíjra, a támogatásra, ami nélkül nem tudtam volna megenni. Ehhez járultak a legációk szolgálatok nyomán kapott pénzüsszegek. Szinte teljesen önfenntartó lettem, így szüleim mentesültek a tanítatás-sommal járó terhek alól.

Teológus társaimmal igyekeztem békességben megenni, soha senkivel nem volt konfliktusom. Akkori idők barátságai ma is élnek, sokszor ezekből meríték erőt. Átlagos évfolyamként indultunk: Fülöp Dezső, Máthé Dénes, Pálfi Árpád és Székely János voltak az évfolyamtársak, akikkel mindvégig jó volt a kapcsolatunk. Földiek lévén, Máthé Dénessel közelebbi barátságunk alakult ki, ami elkísért a teológiai évek alatt és után is sokáig. Felsőbb évfolyamokkal nem volt igazán szoros a kapcsolatunk, annak ellenére, hogy sok közös óránk volt. Kivételként említem Kotecz Józsefet, akivel nagyon sok kellemes estét töltöttünk el egy-egy pohár bor mellett valamelyik kolozsvári vendéglőben, olyan helyeken, ahol cigányzenészek muzsikáltak. Barátságunk a mai napig tart, s nyugdíjasként közös hobbinknak hódolunk, együtt járunk horgászni, ha úgy van kedvünk.

Tanáraink közül dr. Erdő Jánost tiszteltem, de akkor nem szerettem igazán, azt hiszem egyikünk sem. Ez aztán később megváltozott, különösen, amikor igazi emberi arcát is megismerhettem. Szabó Árpádhoz rokoni szálak fűztek, őt ezért szerettem. Sokszor segített, ha bajban voltam, de a rokoni kapcsolat tal soha nem éltem vissza.

• **Hogyan indult el az életbe a frissen végzett lelkész? Az első szolgálati helyére hogyan emlékezik vissza?**

Nem volt nagy választási lehetőségünk: négyen végeztünk, négy gyülekezet közül kellett választanunk: Tarcsafalva, Verespatak,

Muzsna és Bözödújfalva-Bözöd-kőrispatak. Én az utóbbit választottam, abban a tudatban, hogy onnan hamarabb lesz lehetőségem továbblépni, változtatni. Soha nem felejttem el azt a fogadtatást, amiben részem volt Bözöd-kőrispatakon. Kinevezésem után elmentem, hogy bejelentkezzem szolgálati helyemen. A gondnokot, Kapusi Gáspár bácsit kerestem, hamar meg is találtam, és mondtam neki, hogy én vagyok az új lelkész, a püspök úr engem nevezett ki. A gondnoknak erre az volt a válasza, hogy azt elég rosszul tette. Megdöbbenett a gondnok őszintesége, de nem volt mit tennem, el kellett foglalom a lelkészi állást.

Még nagyobb volt a megdöbbenésem, amikor megláttam a lelkészi lakást, amit a helyi szövetkezet raktárként bérelt és használt. Ezt kellett lakhatóvá tenni. Hát hozzáfogtam, kitakarítottam. Aztán bedugdostam az egérlyukakat, majd meszeltem. „Milyen ügyes ember maga, tiszteletes úr!” – így nyugtáztam szorgoskodásomat a gondok. A lakás kész volt, de jött a tél, nem volt tűzifa. Mondom a gondnok úrnak, hogy kellene valami fa, amire ő azt felelte: „Tiszteletes úr, ott a szekér az udvaron, a ló a pajtában, a hám a pajta ereszen felakasztva, s ha nincs magának, akkor egy fejszét is adok.” Nem volt mit tennem, befogtam a lovat, s elmentem az erdőbe, ami szerencsére közel volt, így kétszer is fordulhattam, s anynyi fát hoztam, ami becslésem szerint elég lehet arra a rövid időre, amit ott töltök. Karácsonyra már beköltöztem. Tudtam, hogy nem lesz hosszú ottani szolgálatom. Számításom be is jött, mert egy év és négy hónapi szolgálat után Olthévízre kerültünk.

• **Ezek szerint a családalapításra ekkoriban került sor? Hogyan sikerült megfelelni a lelkészházaspártól elvárt szerepeknek? Egyáltalán: hogy látja a tiszteletes úr, mi az, amire a lelkésznek és a feleségének érdemes figyelnie?**

Igen, kerültünk, mert akkor már családként indultunk feleségemmel, László Szendikével együtt, akivel 1977 augusztusában kötöttünk házasságot. A közel 800 lelkes gyülekezet, akkor még Kőhalom – Homoród is odatartozott, plusz egy csomó szórvány, nagy

kihívást jelentett mindkettőnknek. Itt egészen más volt a fogadtatás: rendezett gyülekezet, lakható lelkészi lakás, és nagyon sok lelkes ember, akik várták az új lelkészt, a változást. Elődöm 41 évig szolgált a faluban.

Legszebb éveinket itt éltük ifjú házasként. Itt született lányunk. Feleségem jó munkahelye, a gyülekezetben uralkodó jó hangulat, minden hozzájárult, hogy igazán jól érezzük magunkat. Még ma, annyi év után is el-elszóljuk magunkat, hogy megyünk haza Hévízre. A gyülekezet is megszeretett minket, értékelte munkánkat. Mindent csináltam: ha kellett, erdőre mentem az atyafiakkal, ha kellett, betonoztam, kaput, kerítést hegesztettem.

Rendszerváltáskor kellemesen lepott meg, hogy a község nem magyar ajkú lakói, vezetői is elismerték közösségi munkámat. Amikor megalakult az új demokratikus vezetés, engem választottak a község élére. A kezdeti lelkesedés magával ragadott: alapító tagja voltam a

helyi érdekvédelmi szervezetnek, oroszlánrészt vállalva a szervezési munkából is. Hiszem, hogy akkor, ott azt kellett tenni, mert ezt várta a közösség. Később megváltozott a véleményem, ma már teljesen más a politikához, illetve politikusokhoz való viszonyulásom.

• **Saját tapasztalata alapján hogy látja a tiszteletes úr, milyen a viszony a politika és az egyház között?**

Eléggé formális, felszínes, ami abban nyilvánul meg, hogy választások közeledtével előtérbe kerülnek az egyházak is, hiszen szükség van a támogatásra, a szavazatokra. Aztán négy évig semmi, még az ígéreteket is elfelejtik választottjaink. Csak egy példa a politikum viszonyulásáról: számomra elfogadhatatlan, hogy a sokat hangoztatott autonómiatervezetben sehol egy szó sincs az egyházakról és az általuk működtetett intézményekről. Kit képviselnek ezek az emberek?

• **Térjünk át utolsó szolgálati helyére, Brassó városára. Milyen Brassó, hogyan változott az évek során? Milyen kihívásokat jelentett a nagyvárosi gyülekezet?**

Brassóba kerülésünk előtt külföldi ösztöndíjasként egy teljes iskolai évet, 1991 szeptembere és 1992 júniusa között, Manchesterben töltöttem. Külföldi tanulmányutam haszna a sok-sok tapasztalat, az angol nyelv elsajátítása, baráti és közösségi kapcsolatok kialakítása, olyan kapcsolatok, amelyek nagy része még ma is él. A nyelvtudás révén bekapcsolódhattam egy olyan világba, olyan közösségekbe, ahol korábban szerzett tudásomat gyarapíthattam, újabb tapasztalatokkal gazdagodhattam. Hazatérve egyik kedves hívem, korábbi gondnokunk felesége azzal fogadott, hogy nagyon örvend, hogy hazajöttem, mert arra is gondoltak, hogy nem térek vissza, de ő úgy érzi, hogy nem fogok sokáig Olthévízen maradni. Igaza lett.

Hazaérkezésem után az foglalkoztatott, hogy mit kezdek a külföldön szerzett sok-sok tapasztalattal, tudással. Egyre inkább azt éreztem, hogy egy hagyományos falusi gyülekezetben nem sokat érek vele. A vallás mellett angol nyelvet tanítottam az iskolában, magánórákat adtam, de valami nem volt rendjén, éreztem, hogy változtatni kell, mozdulni valamerre.

Ekkor jött a meghívás Brassóból, amit örömmel el is fogadtam, bár mindig az volt az álmom, hogy Homoród-menti lelkész legyek. Nem lettem, nem lehettem, de nagy meglepetésemre és öröömre egy egész gyülekezetre való Homoród-mentit fedeztem fel Brassóban, így egy kicsit beteljesedtettem éreztem a korábbi álmot.

Sok mindent magamra vállaltam. Kellett is, mert egy olyan közösséget örökölttem, ahol a pap volt a minden. Könnyű volt átvenni a szerepet, mert korábban is ezt tettem, s tettem Brassóban is annak ellenére, hogy a külföldi gyülekezeti tapasztalatok alapján teljesen mást szerettem volna. Néha meg is fogalmaztam ilyen irányú elképzeléseimet, de nem kaptam pozitív választ. Ehelyett állandóan azt kellett halljam, hogy a tiszteletes úr jobban tudja, s ha már tudja, akkor intézze, csinálja.

• **A 23 év milyen megvalósításaira tekint örömmel vissza a tiszteletes úr? Például hogyan épült meg a közösségi ház?**

Az újvárosi gyülekezet a 90-es években foglalkozott a templom-építés gondolatával, talán tervek is készültek, de a templom nem épült meg, és egyre inkább világossá vált, hogy nem is fog megépülni. Én ekkor gondoltam komolyabban arra, hogy a meglévő épületeinket

kellene bővíteni, modernizálni. Elképzelésemet a keblitanácsok, majd a két gyülekezet közgyűlése is elfogadta, s jelzést kaptunk a testvérgyülekezetektől, hogy anyagilag ők is támogatnak az építésben. Így kezdtük el 2003 júniusában. Akkor csak az a pénzünk volt, ami a San Diego-i testvérgyülekezetben tett látogatásom alkalmával gyűlt össze. E támogatás nélkül hozzá se fogtunk volna a munkához. Tudtam, tudtuk, hogy nem lesz könnyű, hogy évekig is elhúzódhat az építési folyamat, de nem adtuk fel. Sok-sok gond, küszködés, kéregetés, sokszor megalázódás kellett ahhoz, hogy támogatásokhoz jussunk.

Küzdelmünknek meg lett az eredménye. Örömmel tölti el lelkünket, hogy egy ilyen, egyházunkban egyedülálló gyülekezeti

A brassói közösségi ház

központot sikerült felépítenünk. Feleségem, Szendike nélkülözhetetlen segítség volt mindvégig. Szakmai tudását, szívét-lelkét beleadta, hogy a munka haladhasson, s megérhessük azt a napot, amikor a gyülekezet birtokba veheti és használhatja az új épületet.

• **A testvéregyházközségi kapcsolatok hogyan alakultak Brassóban? Hogy látja a tiszteletes úr, miért kell ezeket a kapcsolatokat éltetni?**

A testvérgyülekezeti kapcsolatok ápolását mindig fontosnak tartottam, nem feltétlenül az anyagi támogatások reményében, de ez is

benne volt, hiszen ahogy már említettem, az ő segítségük nélkül nem tudtuk volna még elkezdni sem ezt az óriási munkát.

Ezekben a kapcsolatokban nagyon fontos az állandó kommunikáció, a személyes találkozások, közös programok kidolgozása és azok megvalósításán való közös munkálkodás.

• A tiszteletes úr esperes is volt. Milyen belső értékrend szükséges ahhoz, hogy ezt a felelős tisztséget valaki betöltse?

Előbb említettem, hogy Sharp-ösztöndíjasként Angliában töltöttem egy iskolai évet, kereken tíz hónapot. Még haza sem érkeztem, itthonról már jelezték, hogy jelöltek az esperesi tisztségre, s az egyházkör 1992-ben meg is választott. Hogy miért éppen engem? Talán a lelkésztársakkal ápolt jó kapcsolat, a megbízhatóság, és – gondolom – az addig végzett gyülekezeti munkám értékelése vezethetett a jelölésemhez és megválasztásomhoz. Az esperesi tisztséget 2004-ig töltöttem be.

• Az egyházi központi vezetőségben betöltött egyéb tisztségei elkötelezettségre vallanak. Milyen meggyőződés vezette, amikor ezeket a tisztségeket elvállalta?

Esperesi tisztségemből adódóan tagja voltam a Zsinatnak, az Egyházi Főtanácsnak, az Egyházi Képviselő Tanácsnak, az Esperesek Tanácsának, a Misszió Bizottságnak, valamint a Nyugdíj- és Segélyező Pénztár vezetőségének. Mára már a Nyugdíjintézet jegyzői tisztsége maradt, mely tisztségre az Egyházi Főtanács választott meg.

Minden vállalt tisztségemben igyekeztem tiszta lelkiismerettel eljárni, munkámat, a rám bízottakat tisztességgel végezni, s elsősorban azokat szolgálni, akik megválasztásomkor bizalmat szavaztak nekem: az egyházkör lelkészeit és világi képviselőit, s általuk az egyházkör gyülekezeteit és híveit.

• A lelkész is ember, megfáradhat. Hogyan sikerült új erőt meríteni a szolgálat folytatásához?

Valóban: volt olyan pillanat is életünkben, szolgálatunk folyamán, amikor „kiakadtunk”, amikor éreztük, hogy túl nagy a teher, a nyomás, de minden esetben erőt adott a közösség, az a tudat, hogy egy-egy személy véleménye nem feltétlenül tükrözi a közösség álláspontját, meglátásait. Ezt felismerve mindig volt erőnk újakezdeni, talán még nagyobb lendülettel folytatni a munkát.

Sajnos, a nyugdíjba vonulásunk előtti időszakban éreztük a gyülekezet egyes vezetői részéről a nyomást, a türelmetlenséget. Alig várták, hogy szabaduljanak tőlünk, pedig mi mindvégig lelkesen, felelősséggel végeztük munkánkat.

• Ahogyan mesélt a tiszteletes úr, egy dolog tűnt fel: már többször is többes számban beszélt, utalva ezzel a felesége támogatására. Így megkérdezném azt is, hogy hogyan alakultak egy csapattá, akik a közösségért munkálkodtak, illetve családként milyen volt az élet a gyülekezetekben? És gondolom, a nehézségeken is, nemcsak a tennivalókon osztoztak házas társakként.

Igen, mindvégig ott volt mellettem a szolgálatban, már Olthévízen, annak ellenére, hogy nehéz és felelős munkahelye volt a cementgyárban. Aztán Brassóban egyházi alkalmazottként segített, állt mellettem az egyházközségek dolgainak intézésében.

Nagyon fiatal, alig 21 éves volt, amikor összeházasodtunk, de egy pillanatig sem érezttem, hogy ez bármiben is hátrányt jelentene. Példás családi környezetben nőtt fel, ami nagyban segítette, hogy feleségként, háziasszonyként és édesanyaként is helytálljon. Ebben mindvégig segítettem, különösen a hévizi évek alatt vállaltam a háztartással járó feladatok nagy részét: főztem, nagymosást végeztem, takarítottam, gyermeket ne-

veltem. Feleségem pedig egyházközségi, közösségi vonatkozásban segített, igazi társként, osztozva sikerekben és nehézségekben. Hálas vagyok Istennek, hogy ilyen társat rendelt mellém.

• Ha füves könyvecskét kellene fogalmaznia az eljövendő nemzedékeknek, mire intené őket, milyen tanáccsal látná el őket?

Mindenki ismeri a mondást: „A jó pap holtig tanul.” Hát, én is tanulok, még mindig, ha nem mást, akkor ezt az új életformát, amit a nyugdíjas kor jelent. Nem szeretek a bölcs, életet megjárta ember szerepében tetszelegni, s olyan „bölcs” intelmekkel, tanácsokkal előhozakodni, amelyeket az eljövendő nemzedékeknek megfontolásra ajánlok. Mégis van egyetlen tanácsom: soha senki ne feledje el, hogy honnan indult, hogy hová tartozik!

• Lelkészi szolgálatának tapasztalataiból kiindulva mit tanácsol a fungens lelkészeknek?

Ha újakezdhetném, nem vagyok biztos, hogy a lelkészi pályát választanám. De ha mégis, akkor sok mindent másképp csinálnék. Sokkal nagyobb figyelmet fordítanék a gyakorlati képzésre, különösen szervezési téren: gyülekezetszervezés, vezetési módszerek, csapatépítés és csapatmunka. Megtalálni a megfelelő embereket az elvégzendő feladatokra, ez a jó vezetés kulcsa.

Másik nagyon fontos dolog: nem engedném túl közel magamhoz az embereket, mert a legtöbbször azok az emberek fordulnak ellened, és keserítik meg életedet, akiket barátként elfogadsz, akiket közel engedsz magadhoz.

Végezetül: csak azokon a területeken vállalnék többletmunkát, amik kimondottan a lelkészi munka részei. Természetesen ma más a világ, mások az elvárások, mások a lehetőségek is. S ha újra kezdhetném, akkor ezekért az új lehetőségekért érdemes volna megpróbálni.

(Az interjú teljes szövege lapunk Facebook-oldalán olvasható.)

Marosvásárhelyen a szentivánlaborfalvi dalkör

Örömmel és nagy-nagy lelkesedéssel indultunk Marosvásárhely felé november 20. reggelén, hogy eleget tegyünk Nagy László tiszteletes úr és a Bolyai téri Unitárius Egyházközség felkérésének. Megtisztelő meghívás volt ez számunkra, és tudtuk, hogy a dalos ajkak mellett a szívünket is vinni kell.

A fogadtatás szívélyes és szeretetteljes volt. Vasárnap lévén istentisztelettel kezdődött az együttlét, közös imádkozással. Bevallom, amire azt szoktuk mondani, hogy rendes vagy általános vasárnapi istentisztelet, számomra rendkívüli alkalomnak ígérkezett. Nem is volt olyan mindennapi érzés 11 esztendő után újra felmenni arra a szószerkekre, amelyen kezdő segédlelkész koromban igencsak reszkető kézzel forgattam a Szentírást, de örömmel szóltam a szót, és hirdettem, ahogy tudtam Isten ígését a mindig nagyszámú gyülekezetnek. Most is tele volt a templom, s bár nem reszketett a kezem, mikor a Szentírást kellett felnyitni, de szívemben ugyanaz a – most már jóleső – remegés adott erőt újra szólni, emlékezni, hálát adni, és hinteni a szentírás magvait a tekintetüket felém irányító Isten-gyermekek lelkébe. Jó volt közben emlékezni, felidézni történeteket, arcokat, és elengedni azoknak a kezét, akik már nincsenek az élők sorában, hiszen az évek során sokan átléptek már Isten ölelésébe a közösség tagjai közül.

A szószerkei szolgálat után következett a Székely István Dalkör köszöntése, majd az előkészített repertoár bemutatása, melyben helyet kapott mind a madrigálok csokra, mind pedig a népdalok, kurucnóták és katonadalok gyűjteménye, melyek egy részét a szintén szentivánlaborfalvi és jórészt a kórus tagjaiból verbuválódott Feketeügy együttes népi zenekari kíséretével adott elő a kórus.

Egy-egy zenei csokor között Kelemen Alpár mérnök úr, a kórus karnagya röviden történeti beszámolót és ismertetőt tartott a falu és a kórus történetéről, illetve a dalok kiválasztásáról, történetéről. Ünnepi ebédrel köszönte meg a gyülekezet a fellépésünket, és ahogy lenni szokott, a továbbiakban jó ebédhez szólt a nóta.

Ezúton is szeretnénk köszönetet mondani a gyülekezet lelkészének és a közösségnek, hogy meghívtak, fogadtak és szerettek. Isten áldása legyen életükön!

A továbbiakban hadd essen néhány szó a kórus történetéről, mely idén ünnepelte születésének 70., újraalakulásának 25. évfordulóját.

A kórust Székely István kántortanító alapította 1946-ban, mint négyszólamú vegyeskart, mintegy hatvan taggal, melyet ambíciós, hozzáértő, szigorúan következetes munkával igazgatott 1954-ig, amikor ugyanis a rendszer által igen csak meghurcolt tanító bácsi nyugdíjba vonult. Öt év szünet után Kelemen Árpád tanító alakítja újra a férfikart 72 taggal, uzoniakkal vegyesen. 1962-ben rendeződik vissza a csak szentivánlaborfalvi tagokból álló vegyeskar, mely 1965-ben megszűnik, talán a túlterheltség következtében – jegyzi meg Kelemen Alpár az általa szerkesztett, a kórus történetét is feldolgozó munkában –, hiszen a tanító nagy létszámú iskolai zenekart és kórust is vezetett. A zenekar 1958–1969 között, a kórus pedig 1958–1975 közötti időszakban működött.

25 esztendő szünet után 1991 januárjában Ferencz János nyugalmazott tanító indítja újra a kórust, majd 1999-ben átadja Kelemen Alpár mérnök úrnak a karmesteri pálcát, ki azóta is lelkesedéssel és kellő szakértelemmel vezeti a férfi dalárdát.

A Székely István Dalkör 2001-től a Seprődi János Kóruszövetség tagja. Évente számos fellépésen, fesztiválon, kórustalálkozón vesz részt, alkalmanként kiegészülve a Feketeügy zenekarral, számos önálló esetet is maga mögött tud. A kórus jellege ökumenikus, és csupán érdekességként jegyzem meg, hogy a jelenleg 12–14 tagú kórusban van két katolikus, egy református kántor, egy unitárius és egy református lelkész, valamint a helyi református egyházközség gondnoka, a karnagy személyében. Nem akarok senkit kiemelni, hiszen a kórus minden egyes tagja ugyanolyan fontos és értékes szakmától és felekezettől függetlenül, csupán csak üzeni szeretnék oda, ahol ez még nem működik, hogy lehet. Mindent lehet. Csak szív kell hozzá, és egy-egy kedvenc nóta.

BUZOGÁNY-CSOMA ISTVÁN

Ahogy a presbiterek látják

November 11–12-én került sor arra a kétnapos közös kirándulásra és csapatépítésre, amelyen a székelykeresztúri presbiterek, bizottsági elnökök és társaik vettek részt. A két napban a cél az egyházközség helyzetének felmérése volt: hogyan látják a jelenlevők az egyházközséget, mit tudnak róla, mi a feladata a presbitériumnak, mi az egyházközség célja.

Az első feladat a gyülekezet térképének megrajzolása volt, amelyet a jelenlevők négy csoportra oszolta készítettek el és mutattak be. Az elkészült rajzok híven tükrözték az egyházközség és presbitérium kihívásait, mivel foglalkoztak, mi volt a fontos az elmúlt egy évben, hogyan látják az egyházközséget.

A következő feladatban szintén rajzolni kellett, az egyházközség viszonyát másokhoz (intézményekhez és emberekhez) és a benne levő csoportok, tevékenységek egymáshoz való viszonyát.

Ezután került sor a problémák meghatározására. A résztvevők csoportonként 3-4 problémát azonosítottak be, melyek a következő napon összesítve kerültek be egy táblázatba. A meghatározott problémák a következők voltak: templomlátogatás növelése, programokon való részvétel növelése, hátralékosok csökkentése, iskola és egyházközség viszonya, a kapcsolatok fenntartásának, a kommunikációnak a kérdése, széthúzás, passzivitás, fiatalok bevonása, idősek kérdése.

Szombaton egy bevezető beszélgetéssel indítottunk a presbitérium szerepéről, a lelkész és a presbitérium viszonyáról, felelősségvállalásról, az Alaptörvényben és a Működési Szabályzatban leírtakról. A végkövetkeztetés az volt, hogy az egyszemélyes, a lelkész általi vezetési modellt – melyet megszokott az egyházközség és annak presbitériuma – át kell alakítani közös vezetési és felelősségvállalási modellre.

A problémák beazonosítása után a fontossági sorrend kialakítása volt a leghosszabb folyamat, melynek célja az volt, hogy megbeszélésekkel megállapítani, hogy a párba helyezett problémák közül melyik a fontosabb. Itt addig kellett beszélgetni, amíg közös nevezőre nem jutottak, nem volt szabad szavazni, nem a többség döntött.

A problémák rangsorolásában a listavezetők a kommunikáció, a passzivitás és fiatalok kérdése, a programokon való részvétel voltak. Mi a cél? – fogalmazódott újra a kérdés, s a válasz is megszületett rá: erős történelmi egyház megteremtése.

Az utolsó nagy megbeszélési tömbben az első három problémát kezdtük megvitatni. A résztvevők szerint a kommunikációs problémák okai: a társadalom, lelkészközpontú egyház, a félelem, a felelősség fel nem vállalása, a passzivitás. A megoldást többen is abban látták, hogy különböző korú és társadalmi helyzetű egyéneket kellene bevonni az egyházi életbe. A gyakorlatban ez talán úgy tudna megvalósulni, hogy célzottan kellene bizottságokat állítani, amelyek a felelősségvállalástól nem zárkoznak el.

A továbbiakban a résztvevők javasolták, hogy havonta egyszer keblitanácsi gyűlést kellene tartani, amelyek a kompromisszumkészséget is hivatottak erősíteni. A jobb együttműködés érdekében körzetfelelősöket kellene kijelöljön az elnökség.

Szinte minden egyházközségben gondot okoz az ilyen vagy olyan mértékű passzivitás: sajnos, ez a jelenség már egyenesen hagyomány. A megoldási javaslatok közt elhangzott, hogy a passzivitás csak a tennivalók egyéni felvállalásával, a sértődöttségen, a másságon, a másként gondolkodáson való túllépéssel lehetséges.

A fiatalság bevonása is problémát jelent – az oka a fiatalok más igényeiben és a kényelemszeretben kereshető, de sokszor a családi háttér, az időbeosztás gondjai is okozzák, hogy az ifjabbak nem kapcsolódnak be az egyházi életbe.

Leghosszabban a problémák fontossági sorrendjénél időztünk, Újdonságként hatott a megbeszéléses módszer, amely által mindenki szóhoz juthatott, és elmondta a véleményét. Jó beszélgetés alakult ki, és sokan sok mindent megértettek az egyházközség működésével kapcsolatban, sok kérdésre választ kaptak.

Tervezzük, hogy ezt a presbitériumi napot minden évben megismételjük, ezáltal gyakorolva ezt az új stílusú együttgondolkodást, amely által felmérhetjük a tervek, a célok és a kiindulási helyzet közti távolságot, a megvalósítás fele is hatékony lépéseket tehetünk.

MOLDOVÁN-SZEREDAI NOÉMI

Felhívás a Közlöny előfizetésére

Felhívjuk kedves Olvasóink figyelmét, hogy a 2017-es esztendőben lapunk ára **2,50 RON**-ba kerül szabadárusításban és előfizetésben egyaránt. Az előfizetés tehát nem szűnik meg, továbbra is élvezhető annak előnye, az egyszerű kifizetéssel biztosított egész esztendősi lapszámérkezés. Lapunkra a lelkészi hivataloknál lehet továbbra is előfizetni, az egyéves előfizetés ára **30 RON**.

Kórházlelkészi szolgálat

Kolozsvár

dr. Ferenczi Enikő 0740-063767

Marosvásárhely

Pavelka Attila 0746-234917

Sepsiszentgyörgy

Buzogány Csoma Csilla 0742-512574

Székelyudvarhely

Katona Dénes 0266-213100

UNITÁRIUS SPORTTÖRTÉNET

László (Lassel) Gyula, az Unitárius Főgimnázium leghíresebb testnevelő tanára

KILLYÉNI ANDRÁS

• László (Lassel) Gyula a huszadik századi kolozsvári testnevelés-oktatás egyik legnagyobb alakja. Sajnos ma már élete homályba merült, holott korának népszerű labdajátékait, a fűleslabdát és a labdarúgást is elsőként tanította szakszerűen Kolozsváron. A ma már ismeretlen, német eredetű játékot olyan tömör, 2 kg-os, 25-30 cm átmérőjű bőrlabdával játszották, amelyen bőrszalagból készült fogó, a fül van. A szemben álló két, 10-10 tagból álló csapat tagjai az ellenfél kapuja felé dobják a labdát: ha a levegőben kapják el, akkor két kézzel, ha a földre esett, akkor a fülénél fogva továbbíthatják. Gólt akkor érnek el, ha az ellenfél kapuja fölött sikerül átdobniuk a labdát. A pálya 60-70 méter hosszú és 30-40 méter széles volt. Két kapu volt, a labdát a kapufákat összekötő szalag fölött kellett átjuttatni. Az a csapat győzött, amely az előre megállapított idő alatt több gólt dobott.

Lassel 1864. szeptember 25-én született Brassóban. 1899. szeptember 1-től a kolozsvári Unitárius Főgimnázium testnevelő tanára, illetve vívómestere lett, s nyugdíjazásáig harminckét évig tanított itt. 1903-ban magyarosította családnevét Lászlóra. Két gyermeke született, fia, László Tihamér, Kolozsvár neves fizikusa, tanára volt.

Hogy miként választott szakmát a fiatal Lassel, igen különös történet. Az 1885-ben Brassóban letett érettségi után Lassel a tanári pályát választotta, s klasszika-filológia (ókori nyelvek és kultúrák), illetve a teológia irányába fordult. Egy évet tanult a berlini egyetemen, második évét pedig a budapesti tudományegyetemen, ahol letette a középiskolai tanári alap-

vizsgát. Ezt követően ismét Berlinbe utazott, majd tanulmányait a tübingeni egyetemen folytatta, és Halle város egyetemén fejezte be, itt egy évet hallgatott klasszika-

filológiai és teológiai tárgyakat. Tanulmányai befejezése után, 1890-től három évig tanított a budapesti magyar királyi tanárképző intézet gyakorló iskolájában.

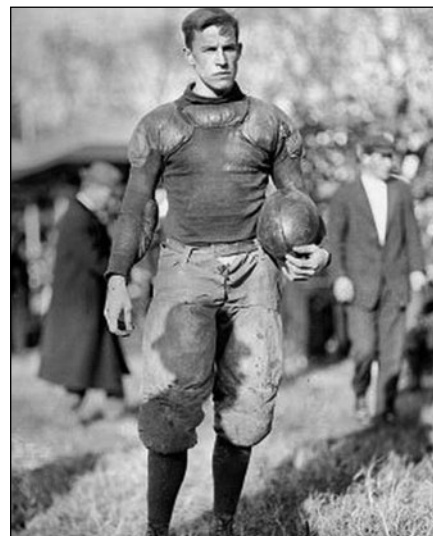
A fiatal Lassel ugyanakkor igen kiemelkedő tornász volt. Már középiskolai tanulmányai során kitűnt a tornaversenyeken, az egyetemi évek alatt pedig kapcsolatba került a német tornamozgalom elméleti és gyakorlati részével is. A Budapesti Torna Clubban (BTC) a kor leghíresebb tornatanára, dr. Ottó József irányítása alatt vált igazán kiemelkedő versenyzővé: 1891-ben megnyerte a Magyarországi Tornaegyletek Szövetségének első országos tornaünnepélyén a szertorna versenyt, majd ezt követően Békéscsabán a nyújtóversenyt, sikerét megismételte a következő évben a szegedi versenyen. Dr. Ottó József 1893-ban távozott a klub művezetői tisztségé-

ből, helyette Lassel Gyulát választották meg egy évre.

Testnevelő kollégái hatására Lassel 1892-ben úgy döntött, hogy elvégzi a tornatanítói tanfolyamot is. Emellett egyre többet foglalkozott a nemzetközi tornamozgalom szakirodalmának tanulmányozásával is. 1893-ban pedig végleg a testnevelés oktatását választotta életpályaként. Egy évet gyakorlóként a budapesti László-féle Főgimnáziumban, majd 1894–1899 között a pozsonyi líceum, Felső Kereskedelmi Iskola, illetve a helyi tornaegylet tanára és vívómestere lett.

1899-től Kolozsváron tanított az Unitárius Főgimnáziumban. Számos szakcikket közölt a tornáról a magyar szaklapokban, emellett a kolozsvári sportélet lelkes szervezője volt. Irányítása alatt 1913-ban, illetve 1914-ben az Unitárius Főgimnázium kétszer is elhódította a kolozsvári középiskolák számára kiírt torna- és atlétikaverseny összetett vándordíját.

László Gyula 1931-ben vonult nyugdíjba. 1942-ben hunyt el, a Házsongárdi temetőben nyugszik.

Fűleslabda-játékos a 20. század elejéről – nyugat.hu

Régi diákemlékeimből IV.

Diákélet a kolozsvári unitárius régi kollégiumban a XIX-ik százév végén

Antónia Mihály egykori magyarszováti unitárius lelkész régi diákemlékeiről szóló feljegyzéseit unokája, Benczédi László szíves engedélyével közöljük. A visszaemlékezés 2013 során folytatásokban jelent meg a svédországi magyar protestánsok ökumenikus lapjában, az Új kéve hasábjain. A visszaemlékezés az 1957. június 30-ai 58 éves érettségi találkozóra készült.

• **Kanyaró Ferenc** az alsóbb osztályokban magyar nyelvtant, fennebb hazai és irodalomtörténetet tanított s költészettant, a VII-ben pedig bölcseletet. Második gimnázisták voltunk, a 10 perces szünetről egymásután mentünk be a tanterembe. Ő maga már a tanári asztalnál ült, s mint legtöbbször, valami nyomdai korrektúrát végzett, de félszemmel mindegyikünket megfigyelt, hogy rendesen vagyunk-e öltözködve. Amint elhaladok előtte, utánam szól:

– Jöjj csak vissza, te átkozott (röviden ez volt a szavjárása), fordulj csak háttal az osztálynak.

– Nézzétek csak, ez a cipőjét elől kitakarította, de a sarkán a múlt heti sár még rajta van. Így tesznek az unitárius diákok, erről ismerik meg őket mindenütt. Eredj s azonnal takarítsd ki rendesen.

Megtettem, kivikszoltam annak rendje szerint. Mert akkor a cipőkrémnek még híre sem volt, suvikszot használtunk erre a célra, amit fadobozban árultak, oszt bele kellett köpni, felkenni, elkefélni s tükörfényes lett. Más alkalommal, óra elején a hiányzók számbavételénél Kanyaró tanárunk kérde, hogy Demény Andor hol van?

– Beteg! – felelik többen.

– Kanyarós! – mondja valamelyik. Mire az egész osztály rákezd: „kanyarós, kanyarós, a kanyaró rossz betegség”... Nomen est omen.

Ötödikes korunkban a túlsó épületbe, a 45-ös tanterembe jártunk, hová a csengetés alig hallszik. Óra vége felé Kanyaró még felszólítja Augstein Jánost felelni.

– Tanár úr kérem, már csengettek! – mondja az illető. A tanár felhagyja a következő leckét, s indulunk is kifelé, amikor éppen csengetnek.

– Hol vagy, te átkozott? Hallod, hogy még csak most csengetnek?

– Úgy látszik, csak a fülem csengett – válaszol az ipse a legnagyobb nyugalommal. – Szokása némelykor! Kanyaró tanárunk a sikerült vicceket nem vette rossz néven, sőt maga is szerette gyakorolni. Egyszer Ferencz Áron poétikából a páros rímekről felelt s a szöveg között idézni kellett volna:

„Isten tudja, mit szenvedek,

Beteg vagyok, nagyon beteg.”

De Áronnak az első sor nem jutott eszébe s mind azt hajtogatta, hogy „Beteg vagyok, nagyon beteg”, ismét „Beteg vagyok, nagyon beteg...”

– Doktor Veress gyógyítna meg!” – vágja rá Kanyaró a rímet, megszánva a felelő kínjait. Ugyanis dr. Veress az iskolaorvosunk volt.

Mulatságos volt a Kozma Szabin feleletében is az az idézet, mikor az elhallgatásra utalással emel ki a költő valamely fontos gondolatot, amit már előzőleg kimondott:

„Lelked mit érezett, hogy elhagyád a hont,
Midőn úgy hagytad el, hogy sohse lásd viszont?
Nem állított meg a határnál valami?
Honszeretet, ha azt ki tudnók mondani.”

– Tudnál-e magadtól egy hasonló költői figurát mondani? – biztatja Kanyaró a felelőt, mire Szabin rákaptázza:

„Mit éreztél, hogy elhagyta az iskolát?
Nem állított meg a kapunál valaki”...

Kanyaró segítő szándékkal: – A pedellus...

Szabin lelkesen deklamálva: –A pedellus, ha azt ki tudnák mondani?

Egyszer írásbeli dolgozatok kiosztása alkalmával Kanyaró magához inti Szentmártonit.

– Hogy hívnak téged? – kérde tőle.

– Szentmártoni Kálmán, feleli ő.

– Akkor miért írtad a füzetedre Sztmártoninak?

– Így szokás rövidíteni.

– Jegyezd meg, hogy családnevekben nincs helye a rövidítésnek vagy változtatásnak – oktatta ki a fiút, s azután is még jó ideig Sztmártoninak szólította.

Kanyaró tanárunk szerint a magyar nyelv páratlan kifejező voltáról tanúskodnak a hangutánzó szavak, amelyekben nyelvünk más nyelveknél sokkal gazdagabb pl.: fütty, kong, sziszeg, susog, csicsereg, károg, pitypalatty s így tovább. Mit a magyarul tanuló német már ismervén, előre megmondta, hogy „alelölülő” nem lehet más, mint a klarinét magyar neve. Felejthetetlen emlékü tanárunk óráit mindig kedveltük és élveztük. Hatalmas olvasottsággal bírt. Sokszor elkalandozott a tárgytól, de magyarázatai s a tárgyhoz fűzött kommentárjai igen tanulságosak voltak. Tőle igazán lehetett tanulni stílust, helyesírást, életiskolát, általános műveltséget. Írásaiban, polémiáiban gyakran a kíméletlenségig ironikus és erőszkos volt. Érdekes, hogy Ürmösi József, aki diák- és teológuskorunkban évekig volt Kanyarónak másoló íródeákja s később maga is írogatott, írásaiban mind-

egyre kiütöközött a Kanyaró-féle ironikus, polemikus, szatirikus hang.

Fájdalom, hogy ez az értékes tanárunk is élete java korában halt el, s vitte magával azt a roppant anyagkészletet, mely koponyájában el volt raktározva.

Kovács János, röviden Mister, mert mindenkit így szólított, – a történelem tanára volt, de mivel az angol nyelvet kitűnően bírta, a felsőbb osztályokban az önként jelentkezőknek, valamint a papnövendékeknek rendszeres tárgyként tanította. Az egyetemen szintén hosszú időn át volt az anyanyelv magántanára. Beutazta Angliát, Amerikát, s ott szerzett gazdag tapasztalatait beleszótta érdekes történelmi előadásai-ba. A kötelességmulasztást, hanyagságot, pontatlan-ságot mindenkor kíméletlenül ostorozta.

– A szenvedésit! – szokta mondani a későn jövőknek –, szeretném feltalálni azt az ágyat, melyik a lustálkodó diákot azonnal kidobja magából, mihelyt fölbredett. A mértékletes, józan életmódot mindenkinek felett és minden alkalommal hirdetni el nem mulasztotta a pár soros rigmussal:

„A pálinka gonosz ital,
Ki azt issza, hamar meghal.
Télen fogyaszt, nyáron lankaszt,
Okos ember nem issza azt.”

A városban kiterjedt ismeret-sége lévén, a szegény sorsú törekvő ifjak segélyezése érdekében beko-pogtatott a tehetősebb családok-hoz. Sok tanulót segített így célja elérésében. Mondják, hogy hosszú tanársága alatt soha senkit meg nem buktatott. Kérdés, hogy a tanulóifjúság méltányolta-e atyai jóltevőjének sok jóságát? Aligha. A 45. sz. tanterem falai, ha beszélhetnének, elmondanák, hogy a becsem-pészett cserebogarak széteresztése micsoda ribilliót okozott egy történelemórán. Eszembe jut, hogy hetedikes korunkban a 35. sz. tantermünkben Misterrel politikai-földrajz óránk volt. Amint a padok előtt sétálva magyarázott, az alsónadrághatózó kilógott, s Pálfi Árpád az első padból utánakapott, én pedig elnevettem magam. Erre Mister mindkettőnket kikergetett az osztályból. Mintha mi sem történt volna, felmentem a II. emeleti 9. sz. szobámba, hol a privát-tanítványaimat az asztal mellett tanulva találtam. Rövidesen nagy hahotával beront Kappel, s mondja, hogy:

– Engem is utánad kidobott.

E pár szóból a tanítványok mindent értettek. Vége a préceptor tekintélynek. Magukban suttoztak, kuncogtak. Jó Mister tanárunk nevével kapcsolatban a diákok között egy incidens emléke maradt fenn a következőkben: Történelemórán a padok előtt járva ma-

gyaráz a tanár, mikor egyszerre a hátsó padok egyikében egy hatalmas pof csattan el.

– Mi az, mi történik ott? – kérdi Mister, félbeszakítva a magyarázatot. A hős felállt, s jelenti, hogy kénytelen volt egy pofot lehúzni a szomszédjának, mert az nem hagyta őt a magyarázatra figyelni, folyton háborgatta. Erre Mister kioktatta a fiút, hogy az elintézésnek ez a módja mégis szokatlan és szabályellenes. Ha valakit zavarnak, feláll, s jelenti az illető, hogy nézd, uram, ez s ez a szomszédom nem hagyja, hogy a magyarázatra figyeljek, folyton inzultál, vágd ki, az apja Krisztusát neki! Pár perc múlva megint föláll a pof osztogatója:

– Nézd, uram, Krausz most sem hagy békét, vágd ki, az apja Krisztusát!

1896. május 9-én a tanári kar és ifjúság a tágas udvaron hazafias millennáris emlékünnepe-lyt rendezett nagyszámú érdeklődő közönség előtt. Az ünnepi beszé-
det Mister, a történelem tanára tartotta, s e szavakkal kezdte: „Emlékezés, nagy idők szép leá-nya, te légy ma velünk!...” Az em-lékbeszéd teljes szövege az 1895/6. tanévi Értesítőben meg-jelent. Egy másik hazafias ünne-pélyen, mikor a szamosfalvi hon-védelem felavatására az összes iskolákkal együtt kollégiumunk tanári kara és ifjúsága is kivo-nult, az elhangzott lelkes szó-noklatok és szavak hatása alatt egy éppen akkor itt időző

angol látogató is (a nevére nem emlékszem) szót kért, s lelkesen beszélt az ünneplő közönséghez, amit Kovács János tanárunk tolmácsolt magyarul, nagy ha-tással. Tudjuk, hogy a hazafias ünnep utáni éjszakán az emlékmű sarkairól a kőből faragott négy gömböt ismeretlen tettesek letörték, s a völgybe gurították. Az emléken a rongálást nemsokára helyrehozták, s azóta bántódása nem történt. Jó tanárunk emlékét kegye-llettel őrizzük.

Nagy Lajos, nekünk Lajibá. Egyik legnépszerűbb tanárunk volt, az 1848–49-es szabadságharcban honvéd, amire mindig is büszke volt. Sokat mesélt a magyar szabadságharcról, melynek gyászos vége után külföldre ment akadémia-
ra egyházi segéllyel, ahol megismerkedett Budenz Józseffel, akit megtanít-tott a magyar nyelv-
re, s megnyert a magyar nyelv-
szet művelésére, ami életének második büszkesége, a harmadik pedig, hogy az ő indítványára és közre-munkálásával állították fel Kolozsvár főterén Mátyás király monumentális lovas szobrát. Igen tiszta, jó-ságos lélek, telve fiatalos idealizmussal, derült kedéllyel. Szaktárgyai a latin és görög nyelv voltak, sőt retorikát

is tanított. Nekünk mindenikben volt részünk az ő sohasem unalmas előadásából, melyekkel oly közel tudott férkőzni az ifjúság szívvilágához. Tanításait szerette tréfával is fűszerezni könnyebbség okáért, mint például „oftálmós”-szem, azaz gyakran álmos (fele német, fele magyar). Avagy retorikából az írásművességéi (mit, ki, miképp, hol, mért, mikor és mily eszközök által?) hexameterbe szedve: Mit kimi képp hol mért mikor és mily esz közök ál tal.

Nem szerette, ha valaki szóban vagy írásban „összefüggést” használt. „Függni csak lefelé lehet, de nem össze-vissza” – szokta mondani ilyenkor.

A logikai következtetés vagy szillogizmus példája szerinte:

„Aki jól iszik, jól aluszik,
Aki jól aluszik, nem vétkezik,
Aki nem vétkezik, – idvezül.

Tehát aki jól iszik, – idvezül.” – állapította meg általános derűtlenség között. Lajbá az ügyvédek is kategóriákba sorolta, eszerint akinek nincs ügye, az „ügyetlen”, akinek volt ügye, az „ügyefogyott”, akinek csak egy ügye van, az „együgyű”, de akinek sok ügye van, az már „ügyes” ügyvéd. Egyik órán valami pikáns anekdotát akart elmondani. Kíváncsian vártuk. Akkor szép csendesen elmesélte a magyar huszár esetét a némettel és a kolbással. Ami minden volt, csak nem anekdota és nem pikáns. De az öregúr jóízűen mulatott rajta. Hetedikes korunkban a 35. sz. tantermünkben görög órán voltunk. Itt a tanári asztal közvetlenül az első pad előtt van, melyben volt az én helyem is abc-sorban. Gondolva, hogy felelni fogok, a

kétfedelű puskát már jó előre magam elé az asztallap oldalához támasztottam. Tényleg fel is szólított, de mindjárt észrevette, hogy félszemmél a puskára tekintek, s abból olvasom magyarul. Most hirtelen átnyúl az asztal fölött s egyetlen biztos mozdulattal megragadja az odatámasztott puskát, s nagy diadalalal viszi egyenesen az égő kályhába, bedobja, aztán visszatérve, ékes jambuszokban mondogatja magában: „a puska lángok martaléka lett.” Ráadásul a puska a Kappelé volt. Tanári munkaköre mellett mint egyházi főjegyző s Kolozs-Doboka körüli esperes hosszasan tevékenykedett az egyházi életben. Elnöke volt a helybeli 1848-as honvédbajtársak egyesületének és a kolozsvári gazdasági egyletnek. Mint a városi tanács választott tagja ott is lelkesen működött, s minden téren buzgósággal szolgálta a közügyet. Ezek mellett gazdálkodással is foglalkozott. A Hosszú utca 6. sz. alatt épített kényelmes családi házában lakott, mely telek belső vége összeköttetésben volt a Mikes Kelemen utcára nyíló gazdasági udvarával, melyen a tehén- és lóistállók voltak. Ezekon kívül a vasútállomás mögötti ún. Kakasvárosban is volt egy szép házastelke, melynek a Nádas-patakra rúgó tágas kertje szakszerűen kezelt gyümölcsfákkal volt beültetve. Családi, hazafias és vallásos tárgyú költeményes kötetét *Hangok a szabadságharc után* cím alatt élete alkonyán adta ki. Mint Kolozs-Doboka körüli esperes 1903. június 28-án ő iktatott be szováti papi állásomba, látott el atyai jótanácsokkal, s tovább is jóakarattal és szívesen irányított életpályámon. Hálásan emlékezem mindenkor reá.

A 2017-es esztendő Kalendáriumáról

A reformáció jegyében készült az új esztendő Kalendárium. A félezer esztendő, amit a protestáns kereszténység maga mögött tudhat, egész Európa szellemi térképét alakította: a reformációval szökkent szárba az anyanyelvű irodalom is. Amiként a reformáció visszanyúlt a kereszténység jézusi gyökereihez, akként a világivá válás útján meginduló írásbeliség is visszatért a nép nyelvéhez. Zömmel ebből a megújulást hozó korszakból szemelget a Kalendárium is: találhatunk benne Biblia-fordításokhoz készült előszókat, amelyben a szerzők a magyar nyelvre fordítás nehézségeiről, célszerűségéről, szépségeiről vallanak, de zsoltárfordítások,

–átírások, drámarészletek is szerepelnek, amelyek mindenike révén betekintést nyerhetünk a 16. század nyelvi világába, szellemi közegébe.

A Kalendárium az évszakoknak megfelelően négy fő témát jár körül. A téli hónapok a bennünk megújuló hagyományt, a tanintézetek szellemiségét idézik fel. A tavaszi hónapok írásai a lélek megújulási lehetőségeit járják körül. A nyári hónapok életvitelünk rétegzettségére hívják fel a figyelmet: azért élünk ma úgy, ahogyan, mert elődeink kialakítottak egy hagyományos életformát, amelyet a mai modern trendekkel alakítunk, hogy a jövő nemzedékei számára már ez legyen a hagyományos életforma.

Az őszi hónapok írásai a vallási értelemben vett reformációt

taglalják: történelmi összefoglalók, mítosztalanítás, a reformáció örökségének aktualitása mind-mind olyan szempontok, amelyek segítenek megérteni, életünkbe is beépíteni a reformáció 500 éves hagyományát.

A Kalendárium az életforma megújításának és a hagyományok éltetésének jegyében kertészeti rovattal igyekszik praktikus tanácsokat megfogalmazni kiskertben is tevékenykedő Olvasóinknak.

A rejtvénypályázatunkban olyan személyiségekre vonatkozó adatokat rejtettünk el, amelyek egy-egy felekezetalapítóra, reformátorra vonatkoznak. Csak szorgalmazni tudjuk a rejtvényfejtés bűvös világába való belépést, hiszen a helyes megfejtők közt értékes konyhai gépeket sorsolunk ki minden esztendőben!

SZERETETSZOLGÁLAT

A gondviselés háza Baróton

DEMETER ZOLTÁN

• 2016. október 15-én este szólt a telefon: kisvárosunk, Barót szélén leégett egy család háza, és tudnánk-e segíteni a kárvallottakon. Másnap a helyszíntre sietve láthattuk, hogy az ötgyermekes Bács család 22 négyzetméteres házikója teljesen földig égett. A családot jól ismertük, hiszen a Gondviselés Segélyszervezet részéről az elmúlt években többször vittünk segélycsomagokat nekik is. Hála Istennek, a tüzeset nem követelt emberáldozatot, azonban az amúgy is szegény családnak minden tárgyi java odaveszett (ház, bútorok, ruhák, lábbelik, okiratok stb.). Szó szerint annyival maradtak, ami rajtuk volt. A tüzet a túlhevített kályha, a rozoga kályhacső vagy a kémény okozhatta, amiből a kipattanó szikra az amúgy is tűzsúfolt életteret percek alatt hamuvá változtatta.

A helyszínről és a család tagjairól készített fényképek még aznap a Facebookra kerültek, ahol a *Segítsük a tűzkárosult baróti Bács családot!* névvel egy célirányos csoportot is létrehoztam a segítő szándékú érdeklődők tájékoztatására. Harmadnap az önkormányzati hivatal tanácstermébe alkalmi gyűlést hívtam össze, hogy a segítő kezdeményezéseket és felajánlásokat összehangoljuk. Ezen a gyűlésen döntöttünk egy bankszámla létrehozásáról, segítségkérő felhívások közzétételéről, valamint arról, hogy a Gondviselés Segélyszervezet önkénteseivel megpróbálunk pénzügyi adományokat gyűjteni Baróton és a környező településeken. A család tagjaival egyeztetve úgy nyitottunk bankszámlát a nevükre, hogy annak kezelése csakis a Gondviselés Segélyszervezet megbízottjának tudtával és jelenlétében lehetséges. Ezáltal biztosítottuk azt, hogy a felajánlott összegek maradéktalanul az új ház felépítését szolgálják.

A világhálónak, valamint a nyomtatott és elektronikus médiának köszönhetően futótűzként terjedt szét a gyűjtőakció híre, aminek következtében elkezdtek érkezni a felajánlások. A helyi önkormányzat a ház romjainak eltakarításában működött közre, míg Sepsiszentgyörgyről egy topográfus jelentkezett, aki adományként elvégezte a telekkönyvezéshez és az építési engedélyhez szükséges felméréseket. Az erdőfülei Málnási Ferenc építésszámológép személyében találtunk egy olyan nagylelkű tervezőt, aki ingyen készítette el az új, 50 négyzetméteres ház (két szoba, konyha, fürdőszoba, kamra) terveit, mi több: azóta is lelkiismeretesen követi és tanácsaival segíti a házépítés folyamatát. A segítő csapatához önként csatlakozott Derzsi Sámuel baróti vállalkozó is, aki saját adományán túlmenően számos erdővidéki vállalkozótársát rávette arra, hogy építőanyag-adományokkal,

szállítással vagy éppen saját alkalmazottaik néhány napos ingyenes munkájával segítsenek.

November 3-án kezdtünk neki az új ház alapjának kiásásához, és négy héttel később, december 1-jén már cserép fedte a házat. Közben a pénzügyi adományok gyűjtése is szépen haladt. Az építész becslései szerint ötven-hatvanezer lejbe kerül egy ilyen méretű és beosztású ház felépítése, így ezt az összeget tűztük ki célul. Három héttel a gyűjtés beindítását követően örömmel újságolhattam el, hogy összegyűlt a ház ára. Az összeg nagyobbik része Székelyföld városai-ból, falvaiból és a nagyvilág különböző részeiből érkezett, míg harmadát (több mint húszezer lejt) a Gondviselés Segélyszervezet huszonöt önkéntese hét erdővidéki településen házról házra járva gyűjtötte össze. Az adományozók bizalmának megszerzéséhez talán az is hozzájárult, hogy felhívásunkba belefoglaltuk: az esetleges többletadományokat a házépítés befejeztével a Dévai Szent Ferenc Alapítványnak ajánljuk fel.

A gyűjtés és az építés során számos nagyszerű emberrel és egyedi történettel is találkoztunk. Volt olyan diáklány, aki egymaga kezdeményezte és lebonyolította a baróti középiskolában az adománygyűjtést. Volt olyan amatőr diákszínjátszó-csoport, amelynek tagjai fellépéseik bevételeiből adományoztak jelentős összeget, és volt olyan diák is, aki kemény munkával megkeresett zsebpénzét ajánlotta fel a család megsegítésére. Egy csíkszeredai jóakaró jóvoltából Magyarországon a Johannita Segítő Szolgálat nyitott gyűjtőszámlát, míg Barót testvérvárosában, Dabason az adventi rendezvények keretében szerveztek adománygyűjtést. Voltak olyan szomszédok, rokonok és Erdővidék más településeiről származó személyek, akik önként jelentkeztek az építkezésnél és tehetségük, tudásuk szerint kétkezi munkával járultak hozzá

a ház építéséhez. Kimelkedően példaértékűnek tartom a magyarországi és horvátországi unitárius kalákázók segítségnyújtását, akik Balázs Sándor tiszteletes úrral az élen két alkalommal is eljöttek Barótra, hogy kétkezi szakmunkájukkal vegyenek részt a ház építésében. Ugyanígy példaértékű egy motoros klub gyergyószénmisklói gyökerekkel rendelkező, de Angliába elszármazott tagjainak a látogatása, akik a család majdani vízszükségletét megoldó kút kiásásának a költségeit fedezik. Egy sepsiszentgyörgyi úriember egy disznó felajánlásával tette elviselhetőbbé a család élelmiszerszükségeit. Természetesen nincs lehetőség felsorolni minden adományozót, de nagyszerű érzés megtapasztalni azt, hogyha nagy nyomán az ember meg tudja fogalmazni a valós szükségletet, és képes megszervezni a segítő szándékok célba jutását, akkor mindig kerülnek olyan emberek, akik segítenek, akiknek köszönhetően megoldódnak a megoldhatatlannak tűnő feladatok is. Az isteni gond-

viselés és szeretet határtalan. Kérni kell belőle és megadatik az, ami igazán szükséges!

A baróti ház lakhatóvá tétele jelenleg is zajlik. A közelmúltban a külső ajtók és ablakok kerültek a helyükre, felépültek a belső falak, elkészült a belső vako-lás, szigetelés. Mire Önök olvassák majd ezeket a sorokat, valószínűleg a család már beköltözött az új házba.

Végezetül elmondhatjuk, hogy ez a történet csoda. Elejétől kezdve feltételeztük, hogy kapunk majd továbbítandó segítséget, de azt, hogy ilyen hamar és ilyen mennyiségben, azt magunk sem gondoltuk, amiként azt sem, hogy az időjárás is ilyen kedvező lesz az építkezéshez. Mindig annyi munkás volt, amennyi épp kellett az aznapi munkálatokhoz, és havazni is csak akkor kezdett, amikor már cserepek fedték a házat. Ezúton is köszönünk minden égi, illetve földi közbenjárást, segítséget. Hisszük és valljuk, hogy nincs lehetetlen, bármit meg lehet valósítani, csak hinni kell és tenni érte. Isten áldása kísérje e csodás történet minden közreműködőjének életét!

„A humor Isten ajándéka” (Báró József)

Újévi pohárköszöntő

Tóth Kálmán, a költő, a *Bolond Miska* satirikus-humoros lap szerkesztője, 1861 telét a pesti pincebörtönben töltötte, mivel a korabeli hatalom nem vette jó néven a lap szókimondását. Tóth jó módú fiatalember volt, újévre inasával pompás lakomát rendelt a közeli Fekete Sas vendégfogadóból, és meghívta arra Herr Gratewitzet, a börtönőrét is. Ez viszont barátait hívta meg a Herr Graf – így titulálta Tóth Kálmánt – engedelmeivel.

Az ünnepi asztal körül ott ült a vendéglátó házigazda, a börtönőr, egy kövér katonai őrmester, egy öreg, nyugalmazott őrmester és egy kedélyes házmester a közeli Holdvilág utcából. A börtönőr a nemes-

gesztust meg akarta köszönni, pohárköszöntőt mondott a bőkezű Herr Grafra. Elmondta, hogy eredetileg ő is költőnek vagy generálisnak készült, de a sors mást határozott, és magasabb polcra emelte, mert, íme, mint császári és királyi börtönőr, most ebben az illusztris társaságban töltheti ezt a szép reményekkel biztató újesztendei napot. A végén – kegyes leereszkedéssel – magyarul fejezte be pompás tószóját.

– Attyon asz Urisden, hoty a mieng libea Hea Grafung még sok-sok újév tölthese szerrenj görünkpe! Vivad! Éljen! Hoch! Dreimal Hoch! (*Adja Isten, hogy a mi kedves gróf urunk még sok-sok újévett tölthessen szerény körünkben! Éljen! Háromszorosan is!*)

(Az adoma forrása: Tóth Kálmán: *Irka-firkák*. Budapest, 1877.)

NŐK VILÁGA

Újévi köszöntő a 2017-es év elején

DIMÉNY CSILLA

Kedves Nőtestvéreim!

„Éreztétek és lássátok, hogy jó az Úr! Boldog az az ember, aki hozzá menekül.” (Zsolt 34,9)

Minden új év új reményt ígér. A szeretet ünnepén átélt és megújult hitünk ezt az érzést erősítette meg bennünk. Megújult bátorság tölti el szívünket-lelkünket, és hisszük azt, hogy életünk a lehető legjobb úton halad. A Gondviselésbe vetett hittel eszmélünk rá arra, hogy Isten tenyerén valóban a legjobb helyen vagyunk, és boldogok lehetünk, ha megtaláljuk a Hozzá vivő, menedéket nyújtó utat.

Ahogy az év vége a számvetésnek, a történetek kiértékelésének az ideje, úgy az új év kezdete a tervek és elképzelések megfogalmazására nyújt lehetőséget. Minden esztendő kezdetének küszöbén arra van szükségünk, hogy bízni tudjunk az emberek szívbeli jóságában, a biztosabb holnap ígéréteiben, a gondviselő szeretetben.

Visszatekintve a közelmúlt eseményeire, amint kezembem forgatom a Konferencia alkalmára kiadott Közgyűlés-füzetet, lelkemet öröm tölti el, látva a sok-sok megvalósítást. Akár a szervezeti tevékenységet, akár a közösségépítést vagy hagyományőrzést, illetve szociális tevékenységeket vesszük sorra, minden téren jelen voltak a nőszövetségek áldozatkész asszonyai. Úgy érzem, hogy megérdemlik az elismerést a nők. Hiszem, hogy egy szívből jövő köszönet, egy-két jó szó megsimogatja a lelkünket, és új erőt ad.

„Éreztétek és lássátok, hogy jó az Úr!” – üzeni számunkra a zsoltáríró. Hiszen mi, nők, elsősorban érzéseinken át tudjuk a világot felfogni és értékelni. Érezzük, hogy mennyire fontos hivatásunk az Élet védelme, hogy merjük vállalni és felnevelni gyermekeinket. Fontos, hogy óvjuk és szeressük őket, feltétel nélkül. Fontos, hogy megtanítsuk szülőföldünk és unitárius hitünk szeretetére. Mindannyian részei vagyunk egy nagy Egésznek, amelyben megvan a helyünk és életfeladatunk. De elsősorban egy kisebb közösségnek, a családnak vagyunk részei. Édesanyákként, nőkként egyik legnemesebb feladatunk annak a hitnek a megtartása, hogy a szeretet az egyéni boldogságunk igazi forrása. Gyermekeink pedig elsősorban a családban tanulják meg, hogy mit jelent az igazi szeretet.

„Hiszem, ha látom!” – szoktuk mondani, ha valami hihetetlennek tűnő dologgal találkozunk. Látó szemmel járni a világot azt jelenti, hogy tudatosan figyelünk a környezetünkre, a körülöttünk élőkre és a helyzetekre, amelyekbe kerülünk. Ha meg tudjuk ezt

valósítani nap mint nap, nagyobb az esélyünk arra, hogy valóban meglássuk, észrevegyük az Úr irántunk való jóságát. Tudatossá válik bennünk, hogy mennyi mindenért lehetünk hálásak!

Nagyon sok nőszövetségben immár szokás, hogy terveket szőnek a következő évre. Megvannak a már megszokott ünnepkörök, amelyeket egyházközségi szinten minden évben megtartunk. Bizom abban, hogy kreativitással, jó ötletekkel, egymás jó példájának követésével sikerül néhány új projektet is bevinni a nőszövetségi életbe. A változó idők, a jelenkor kihívásai és az a cél, hogy minél több fiatal asszony csatlakozzon a nőszövetségek tevékenységéhez, arra buzdítanak bennünket, hogy folyamatosan megújítsuk programjainkat.

Nemzetközi szinten nagyon rangos esemény szervezése van folyamatban. Az év elején, február 16–19. napjai között kerül sor az Unitárius Univerzalista Nők Nemzetközi Szervezete által meghirdetett III. Világtalálkozóra, a kaliforniai Asilomarban.

Szeretném e helyen is megköszönni minden asszonytestvéremnek az önzetlen, jó szívvel végzett munkáját, amelyet a nőszövetség keretében kifejtett. Köszönöm mindenkinek a közösségépítő alkalmak és szeretetvendégségek megszervezését, az anyák napja alkalmával tett adományokat, valamint a Lókodi Öregotthon számára nyújtott támogatásokat.

Isten gazdag áldása legyen mindannyiunk és szeretteink életén, adjon számunkra szeretetteljes, békés, boldog új esztendőt és erőt terveink megvalósításához!

Olvasóink és előfizetőink figyelmébe!

A Nők Világa kiadványunk 2017-ben is négy alkalommal jelenik meg: húsvétra, nyáron és ősszel, valamint karácsonyra. Az előfizetési díj egy évre, négy lapszámra, postaköltséggel együtt: 15 RON. Szabadárusításban, postaköltség nélkül egy példány ára: 2,50 RON.

Előfizetni Asztalos Klára UNOSZ-titkárnál lehet 2017. február 15-éig, a körülnézők, az egyházközségek közvetítésével vagy személyesen.

Villámposta: klariasz44@gmail.com

Telefon: 0740-685087

Aki szeretné a Nők Világát rendszeresen olvasni, kérjük, fizessen elő idejében!

IFJÚSÁGI OLDAL

Lendületben a háromszéki fiatalok

DEMETER ÁGNES

• A közelmúltban két jelentősebb körű rendezvényre is sor került a háromszéki unitárius fiatalok közösségében. November 26-án a sepsiszentgyörgyi unitárius templomban az ODFIE körutas csapata meghitt hangulatú ifjúsági istentiszteletet tartott, amelyen több mint 120 háromszéki egyletes fiatal vett részt. Az ima, illetve a közös éneklés után sor került az egyetemes egyházi szintű, Az Év Egylete című vetélkedő eredményhirdetésére is, amelyen Háromszék is kiváló helyezéseket ért el. III. díjas a Sepsiszentgyörgyi Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet, a SEDFIE lett, míg a különdíjat a Vargyasi Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet, a VADFIE nyerte el. Gratulálunk nekik, és külön köszönetet mondunk egyházkörünk versenyben induló

többi ifjúsági egyletének is. Hiszszük, hogy fejlődésüket szolgálta a vetélkedőn való részvétel. Közös Utakon összejeövetelünk kalácsmos- teás szeretetvendégséggel zárult.

December 2–4. között a nagyajtai Áldás Házában Köri találkozóra gyűltek össze a Háromszék-Felsőfehéri Egyházkör egyletes fia-

taljai. A körű találkozó fő kérdése a *Hogyan legyenek én is szuperegyletes?* volt, amely kérdésre közösen próbáltunk választ kapni. Rendezvényünkön összesen 10 településről vettek részt fiatalok: Árkos, Barót, Bölön, Brassó, Felsőrákos, Kőkös, Nagyajta, Szentivánlaborfalva, Sepsiszentgyörgy és Vargyas. Köri találkozóknak

közel 60 résztvevője volt, és három napon át azon dolgoztunk, hogy együtt gondolkodó és együtt cselekvő csapattá kovácsoljuk össze őket. Mivel sok frissen beavatott egyletes volt jelen, először egy kis ismertetőt tartottunk számukra, hogy tisztában legyenek, milyen közösségnek is váltak a részévé, majd gitáresttel zártuk a napot, hogy kicsit oldjuk a hangulatot. A körű találkozók és minden más egyletes rendezvény része az áhítattartás, így mi sem hagytuk ki. Igyekeztünk a fiatalos programok mellett megtartani a vallásos jelleget is. A második nap további részében a fiatalok interaktív tevé-

kenységeken, versenyeken vehettek részt. Vasárnap rendezvényünket egy ifjúsági istentisztelettel zártuk, amelyet Elekes Zsolt teológus, egyletünk egyik országos elnöke tartott, majd emléklapok átadásával köszöntünk el lelkes barátainktól.

Nagy köszönettel tartozunk az összes támogatóknak. Külön köszönet a sepsiszentgyörgyi és nagyajtai unitárius egyházközségeknek, Fekete Levente tiszteletes úrnak, a helyi, illetve a központi szervezőknek, és minden résztvevőnek, hiszen egyikük nélkül sem jöhettek volna létre ezek a rendezvények.

Pályázat

Az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet Küldöttgyűlése nevében pályázati felhívással fordulunk Hozzátok a jövő évi **Unitárius Ifjúsági Konferencia** megszervezése tárgyában.

A 2017-es évben 41. alkalommal kerül megszervezésre az Unitárius Ifjúsági Konferencia. Ha szeretnétek, hogy közösen szervezzünk, hogy a ti településetek adjon otthont ennek a rendezvénynek akkor ez az álmodtok teljesülhet, csak pályázatokat kell.

A pályázatnak – egyszerűen és röviden – csak a szervezési szándék vállalását és a szervezési alapfeltételek ismertetését (pl. ütőképes helyi egylet, a szállás és az étkeztetés megoldása, a különböző programrészeknek megfelelő helyszínek) kell tartalmaznia.

A szervezést vállaló pályázatok beérkezésének határideje: **2017. február 10.** A pályázatokat az [odfie\(kukac\)odfie.hu](mailto:odfie(kukac)odfie.hu) címére várjuk.

Az ODFIE évváró gálájáról

Az erdélyi unitárius ifjúság és más felekezetű, szabad-elvűen vallásos fiatalok szervezeteként működő Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet (ODFIE) 2016. december 11-én Kolozsváron rendezte meg évváró gáláját.

A rendezvényen az ODFIE választmánya, munkatársai és más meghívottak vettek részt.

A több mint 120 személy bepillantást nyerhetett a szervezet életébe. A rövid megnyitó és Bálint Róbert Zoltán előadó-tanácsos köszöntő szavai után áhítatra került sor, amelyet Magyar Zita harmadéves teológiai hallgató, az ODFIE alelnöke tartott.

Rövid kisfilm segítségével haladtunk végig a 2016-os év fontosabb eseményein.

Megemlítésre került az Év egylete vetélkedő, a résztvevők megnézhatték a nyertes Marosvásárhelyi Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet (MaDFIE) értékelő videóját.

Népdalt énekelt Ilkei Árpád vargyasi egyletes, aki a XIX. ODFIE Versmondó- és Népdaléneklő verseny dobogója volt. A gálaest részeként fellépett a Rhythm of the night táncegyüttes, valamint Járai-Szabó Richárd és Tófalvi Előd slamprodukcióval.

A gála keretén belül kerültek átadásra az ODFIE-medálok. Az ODFIE-medál az a kitüntetés, amelyet az elnökség ítél meg azoknak a személyeknek, akik leg-

alább 5 éve aktívan tevékenykednek egyletes körökben, vagy jelentős hozzájárulásuk volt az egyletes élethez. Fülöp Júlia, az ODFIE elnöke zárógondolatai után a résztvevők belelapozhattak az év fotóalbumába is. Az est közös vacsorával és ünnepléssel zárult.

Az ODFIE-gála az ifjúsági egylet éves működését kívánta a nyilvánosság elé tárni. Ünnepeyes keretek között köszöntük meg munkatársaink kitartó segítségét. Az Egylet tagjai és rokonszenvezői, valamint az érdeklődők bepillantást nyerhettek az elmúlt év tevékenységébe. Ez alkalommal köszönetet mondtunk támogatóinknak és mindazoknak, akik segítettek terveink megvalósításában.

A rendezvényt támogatta Major Gáspár, a Bükki Kerék Csárda, a Dynamic Design&Advertising és a Bethlen Gábor Alap. Isten áldása legyen az est kivitelezőin és résztvevőin egyaránt!

AZ ORSZÁGOS DÁVID FERENC IFJÚSÁGI EGYLET
ELNÖKSÉGE

Ha a Közös utakon ifjúsági istentiszteletes körút személy lenne

Ezekben a hideg, zord időkben jó néha kicsikét más-képp látni dolgokat. Jó néha más szemszögből figyelni a történéseket. Ez az érzés tört rám is a Közös utakon ifjúsági istentiszteletes körút kapcsán. Tudjuk bár, hogy mindenik ODFIE-rendezvény más, mint a többi, egyik sokszínűbb, mint a másik, de mégis vannak olyanok, amelyek az ember piciny lelkének tárházát jobban felnyitják. A november 25–27. között Erdélyszerte lezajló körút is ilyen volt. És ahhoz, hogy értelmet nyerjen a perspektíva-váltás, a következőkben tudatom Veled, kedves Olvasó, hogy szerintem, ha személy lenne ez a rendezvény, akkor tulajdonképpen mit is képviselne. Elsősorban nagyon magas lenne és nagyon erős, olyannyira, hogy képes legyen 750 kilométert megtenni három nap alatt, súlya pedig az átlaghoz képest több lenne, hiszen sok ember arcát, mosolyát, ölelését kell magába gyűrnia és elvinnie. Kényelmes bakancsot, farmernadrágot és kötött pulcsit viselne, hogy azt a meleg szeretetet és barátságot, amit hordoz, ne érje hideg, a lábán pedig pöttyös zokni lenne, hogy egy kis felszabadult, vidám hangulatot is tükrözzön. Folyamatosan mosolyogna, és a kék szeméi csillognának minden egyletes láttán, hosszú karjai lennének, hogy egyszerre minél több egyletest

meg tudjon ölelgetni. Lenne neki 13 olyan barátja, akivel jóban-rosszban együtt vállalna közösséget, akikkel mindenhol otthonra lennének, akikkel felvállalnák a saját véleményüket, és akik teljesen rábíznák magukat Istenre. Lenne neki számos kedvenc dala, és mindenki egyszerre dúdolná vele, hogy „útra kelnek a szép mesék”. Nos, kedves Olvasó, a mesék nálunk is útra keltek, és bízom abban, hogy Te is találkoztál ezzel a csodával már, amit mi csak simán ODFIE-nek hívunk, ezt a személyt pedig *Közös utakon*nak nevezük. Ha nem sikerült a találkozás, akkor légy résen, hiszen jövőre újra magára ölti ruháit, és elviszi a barátait csodatételre és lámpákat gyűjtani.

BAROTHI BRIGITTA

	Vércsoport	Bibliai alak, Dávid utóda	Váगत	Spanyol autójel	Magunk	Szándé- kozok	Kis- gyerekek felöltés játéka	Dehogys!	Köszönés	Vándor- madár	Becézett Elemér	Luxemburg autójele	Elvásó	Angol veterán focista (NEAL)				
A folytatás első része															G			
Liftesfű				Csernáton vára				A fej része				Farmer- márka						
Irving Washington hét- alvó hőse: ... van Wink				Arcul- csapás				Repülő csészealj				Régi ma- gyar férfinév						
A folytatás második része					Szülő, becézve			Nagyon feldühödik										
Térhatású képrögzítő eljárás					Boróka- pálinka			Trója			Szeszesital							
Jósika Miklós műve						Nap, latinu				Zenei stílus				Kén vegyjele				
						Európa Kupa				Fél perc!				Össze- gömyedve ül				
Mocsári növény				Tagadás				Regény- szerző				Minden rendben!						
				Régi fenyítő- eszköz				Élet				Nitrogén, rég!						
Déli étkezés				Híres a paprikája									Járunk rajta					
				Magyar focista volt									Lyuk a földben					
Hangot ad a kecske						Csödör				Bunda- készítő								
						Ül az árnyékban				Rendetlen öltözötű								
Ilyusin gépjelzése			Keleti édesség					Többszöröz										
			Kábitószér					Lamartine verse										
Siemens, röviden		Vidám						Pápai szol- ga, küldött										
		Vadrózsa ... (Tamási-mű)						Római egyes										
Van ilyen játék is						Innivaló						Ilyen cső a mikroszkóp						
						Madár- börtön						Indok						
Én, latinul				Ujjával felémutat				Össze- rogyó					A végzet közepe!					
				Ipszilon				Macskaféle ragadozó					Rangjelző					
A trapéz egyik oldala								Forrasztó- eszköz						Olasz autójel				
								Kapuban a labda						Kerti szerszám				
Luther Márton 95. tételének 45. pontja: „Arra kell tanítani a keresztényeket, hogy aki látja a rászorulót és azt elhanyagolva búcsúra költ, ...” (Folytatás a rejtvényben.)						Bánati város						Íme						
						Kálium vegyjele									Fűszer			
					Ruha tisztítása											Szintén ne		
													Portugál autójel					
										Egy helyben járkal								

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

Kiadja a Magyar Unitárius Egyház, Kolozsvár
Alapítási év: 1888. Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőség: dr. Czire Szabolcs főszerkesztő, dr. Andorkó
Júlia Eszter szerkesztő

Munkatársak: Asztalos Klára (Nők Világa), Czire Alpár (fotó),
Forrai Tibor (keresztrejtvény), Barothi Brigitta (ifjúsági oldal),
Márkó László (médiareferens, honlap), Nagy Henrietta (gyer-
mekoldal), Szabó László (Szeretetszolgálat)

Tördelés: Virág Péter. Olvasószerkesztő: Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Idea Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme: 400105 Cluj, B-dul 21 Decembrie
1989 nr. 9. tel./fax: (0)264-593236/(0)264-595927

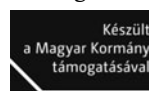
kozlony@unitarius.org

A lapszám megjeleníthető: kozlony.unitarius.org

Lapterjesztés és adminisztráció: **Gáspár Péter** és **Mezei
Melinda**. A lapok kiszállításával kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület, Gál György Attila, tel.: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe érkezésének határideje: a tárgyhoz
előtti hónap **15-e**. Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem kül-
dünk vissza. Közlésre szánt fényképeket kérésre visszakül-
dünk. A lapban közölt írások nem tükrözik feltétlenül a szer-
kesztőség nézeteit.

ISSN 1220-8418

Kedves Barangolók!

Évről évre elcsodálkozhatunk, hogy az új év kezdetén a hosszúnak tűnő út, amely előttünk áll, olyan gyorsan eltelik, hogy észre sem vesszük, és újra megállunk az ó- és újév küszöbén, onnan tekintünk vissza, hogy mi minden történt velünk, de előre is kémlelünk, hogy mennyi minden vár ránk, amely még titok számunkra. Valahogy így állunk meg január havában is, tele reménnyel és lelkileg feltöltődve. Talán titkon még fogadalmakat is tettünk önmagunknak, hogy ebben az évben sokkal jobbak leszünk, többet tanulunk, vagy éppen szófogadóbbak leszünk. Ezek a fogadalmak pedig abban segítenek, hogy kicsit magunkba nézve megláthassuk gyenge pontjainkat, megláthassuk önmagunkban azokat a részeket, ahol úgy érezzük, javítani kellene.

Az új évtől elvárjuk, hogy valami újdonságot hozzon, így a Barangolótól is elvárhatjátok, hogy adjon nektek valami kedves újdonságot. Hogy mindaz, amit be fogunk barangolni, ne vesszen el, összeállítok nektek egy memória-kártyacsomagot, és minden hónapban megtaláltok egyet itt, amelyet kivághattok, és gyűjthetitek. Az év végére 12 darab kártyácskátok lesz – és indulhat is a játék. Fogadjátok szeretettel!

Év elején barangolókként az úttal is foglalkozunk egy kicsit, és nézzük meg, hogy Jézus milyen helyszíneken járt. Keresd ki a szókeresőből azt az 5 helyet, amelyet most a szókeresőben elrejtettem, és olvasd el a Bibliából a hozzákapcsolódó történeteket, hogy vajon mit tett ott Jézus.

N	F	A	D	E	Ó	Ú	I	Ö	M	A	Ű
A	Á	B	C	F	O	J	J	I	L	O	M
D	Z	Z	Ű	Ú	C	Ű	K	A	D	O	K
R	I	F	Á	Z	H	J	Ú	J	Ű	R	D
Á	K	O	S	R	Í	B	K	I	V	M	C
G	L	E	N	G	E	E	Q	S	Q	Ű	X
Ó	H	F	E	H	A	T	H	M	Ó	K	É
L	Í	B	Y	P	Y	H	Ó	I	R	M	Ű
I	W	O	W	M	N	E	L	M	E	Ú	R
M	J	E	R	U	Z	S	Á	L	E	M	Í
Q	E	A	D	Í	Z	D	T	R	M	W	Q
K	A	P	E	R	N	A	U	M	I	Ó	X

Versajándék

Fogadjátok szeretettel egy kedves barátom januári versét, aki úgy szabja a szavakat egymás után, mint egy igazi szabó!

A neve: Szabó Zsolt.

Januárra hangoló

*Lomha, szürke fellegeket görget a szél,
Lassan-lassan beköszöntött idén is a tél.
Fázós, rideg reggeleken még a madár sem csiripel,
Emberek hosszú sora hová tűnt így el?*

*Talán félnek az évszak szépségétől?
Csillogástól, tisztaságtól vagy mitől?
Pedig oly szép és oly üde,
Lehulló hópéhely, gyere csak ide!*

*Ne félj tőlem, nem bántalak,
Ártatlanul kabátomon megtarthatlak?
Nem jön felelet, nincs egy hang sem,
Űl itt némán, és figyelemre készlet.*

*Látod, te kis hópéhely,
Mint örül szívünk, és szárnyra kel?
Melegség járja át testünk minden részét
Ha megérezzük január közeledtét.*

*Mily szép és mily csodálatos,
Tipegő-topogó januáros.
Ugye, te is látod?...*

Januári memóriakártya

Az elhivatott nevelő példája a 19. századból: Sebes Pál

• Az elmúlt év november havának 26. napján Torockó templomában karcsú kiadványt ismerhettek meg az érdeklődők: a helybeli egyházközség és iskola szervezésében zajló rendezvényen *Sebes Pál. Az ember és hagyatéka* c. kötetet egy rövid áhítat után mutatta be annak szerkesztője, Csécs Márton lelkész. A Sebes Pál nevét viselő helybeli iskola diákjai az egykori tanító rigmusokba szedett jó tanácsaiból nyújtottak ízelítőt. Bakó Irén nyugalmazott tanárnő ismertette a 230 éve született unitárius nevelő életútját (Kissolyos, 1786 – Torockó, 1864), majd Deák-Székely Szilárd Levente arról beszélt, hogy az iskola miként vette fel Sebes Pál nevét. A megemlékezést dr. Strausz Imre István orgonajátéka és szeretetvendégség tette teljessé.

Hogy miért gyűlt össze annyi ember erre az alkalomra? Hogy a torockói egyházközség és az iskola miért érezte szívügyének az eseményt, s a lelkész miért fáradozott a kötet szerkesztésével? Azt hiszem, a válasz igen egyszerű, s reménykedésre ad okot: még mindig vannak olyanok, akik tudják, hogy a múlt ismerete nélkül gyenge lábakon állnak jövőt tervező álmaink, hogy az elődök munkássága előtt lerótt kegyelet nem merülhet ki üres szavakban, egyáltalán: semmi sem elég, ha megmarad a felszínesség szintjén. Sebes Pál hajdanvolt particulájának emléke ma is elevenen él abban a közösségben, melyben tanított. És nem csak Torockó lehet joggal büszke a neves pedagógusra, hanem mindazok, akik kitapintják az idő fonadékaiban azokat a szálakat, amelyek jelenünk szövetét is alakítják.

A kötet hat fejezetből áll, amelyet a szerkesztői előszó vezet be. Az első fejezet a ma is megszívlelendő megverselt erkölcsi szabályokból kínál válogatást. Egyik-másik intelem, jó tanács mai világunk rendjébe már kevésbé illeszkedik. („Nagyobb ember elől térj ki,/...ha elöl van, ne előzd meg,/Ha hátul van, állj meg s várd meg. Keresztül ne menj előtte,/Jobb felől se menj mellette.” Az utcán való viselkedési szabályokat ma már nem tartjuk be ilyen szigorúan, a gyerekek vígan nyargalnak el az idősebbek mellett. De annak sem tulajdonítunk már nagy jelentőséget, ha valaki nemesi felmenőkkel rendelkezik, mindazonáltal Sebes Pál szavai igazak: „Ha nemes a famíliád,/Még az becset nem ruház rád.” Sok intelem azonban ma is helytálló: reggel „jókor kelj fel, öltözz, mosdjal,/Az Istenhez fohászkodjál./Mosd meg szádat, szemed, füled,/Mert frissebb lesz egész tested.” Vagy: „Gondot másokra is viselj,/ne csak magadra ügyelj./A szegényt is kell szeretned,/Nagy vétek volna megvetned.”

A második fejezetben Boros György püspök felidézi a torockói iskolaigazgató életét, és számot vet munkája hatásával is. A torockói iskolát particulának nevezték a 19. században. A korban a kolozsvári kollégium számított az unitárius oktatás erős fellegvárának, és Torockón a diákok a kollégium első három esztendőjének tantervét követhették! Az iskola jó hírneve székelyföldi diákokat is vonzott. Ebbe az intézménybe került Sebes 1812-ben mint kinevezett rektor. A 26 éves fiatal ember nem csak igazgatói teendőit látta el, de a latin, német és magyar nyelvet és a felsőbb osztályok szaktárgyait is ő oktatta.

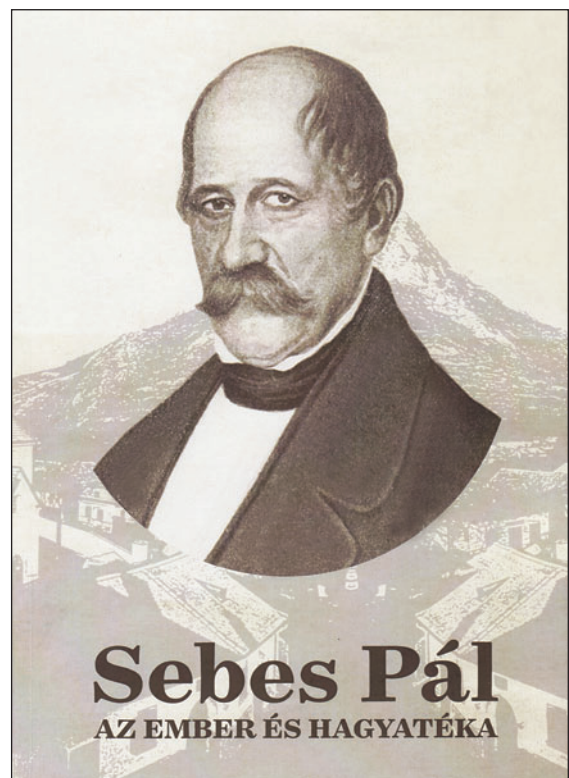
A harmadik fejezet Vincze Zoltán munkája, ő az iskola pártfogóiról és diákjairól mesél.

A negyedik fejezetből megismerhetjük a torockói iskola rendtartását (szabályzatát), amelyet Gál Kelemen összegzett.

Az ötödik fejezet Bakó Irén nyugalmazott tanárnő kutatásainak eredménye: Sebes életútját és munkásságát követi nyomon.

A hatodik fejezet az iskola történetét dokumentáló fényképeket gyűjti egy csokorba. A kiadványt unitárius híveink szíves figyelmébe ajánljuk.

(U. K.)

Buzogány-Csoma István lelkész (Szentivánlaborfalva–Kézdivásárhely), **Demeter Ágnes** ODFIE-köri képviselő (Barót), **Demeter Zoltán**, a Gondviselés Segélyszervezet önkéntes munkatársa, egyházköri felügyelőgondnok (Barót), **Dimény Csilla Júlia** UNOSZ-elnök (Alsófelsőszentmihály), **Killyéni András** sporttörténész (Kolozsvár), **Kiss Zsuzsa** lelkész (Ikland–Nagyernye), **Mezei Csaba** lelkész (Kolozsvár), **Moldován-Szeredai Noémi** lelkész (Csekefalva), **Orbán Dezső** lelkész (Pipe–Szásznádas)